

UCLL
HOGESCHOOL

BACHELOR IN DE VERPLEEGKUNDE

ACADEMIEJAAR 2025-2026

BACHELORPROEF

Challenge your **Care**

Het optimaliseren van
**het psychosociaal
welzijn van
verpleegkundestudenten**
op de klinische stageplaats

ZORGZAAM

VERBINDEND

VERNIEUWEND

TOEKOMSTGERICHT

“

Samen groeien.
Samen zorgen.
Samen het verschil maken.

”

Jules Buyle

Studentennummer: r0938675

INHOUDSOPGAVE

1 BESCHRIJVING VAN EEN VERPLEEGKUNDIG RELEVANT PROBLEEM	4
2 ANALYSE VAN HET PROBLEEM AAN DE HAND VAN KWALITEITSCRITERIA	6
2.1 Patiënt/cliëntgerichtheid.....	6
2.2. Effectiviteit.....	7
2.3. Efficiëntie.....	7
2.4. Gelijkheid.....	8
2.5. Tijdigheid en toegankelijkheid.....	8
2.6. Veiligheid.....	9
2.7. Duurzaamheid.....	9
3 DOELSTELLING O.B.V. DE KWALITEITSANALYSE EN ONDERZOEKSVRAAG	10
3.1 DOELSTELLING.....	10
3.2 CONCRETE ONDERZOEKSVRAAG.....	11
4 ZOEKSTRATEGIE.....	12
I. Identificatie van kernbegrippen.....	12
II. Gebruikte databanken.....	12
III. Zoektermen.....	13
IV. Limieten.....	13
V. Inclusie- en exclusiecriteria.....	14
VI. Gebruik van Gen AI.....	14
5 LITERATUURSELECTIE M.I.V. DE BEOORDELING KWALITEIT VAN GEBRUIKTE BRONNEN	15
6 ANTWOORD OP ONDERZOEKSVRAAG.....	19
6.1. Begeleiding en mentoring als fundament.....	19
6.2. Het klinische leerklimaat als bepalende context.....	21
6.3. Individuele factoren: zelfreflectiviteit en veerkracht.....	22
6.4. Risicofactoren die het psychosociaal welzijn onder druk zetten.....	23
7 CONCLUSIE	25
8 AANBEVELINGEN VOOR VERPLEEGKUNDIG WERKVELD	27
8.1. Fysieke en structurele aanpassingen aan de stageomgeving.....	27
8.2. Organisatorische afspraken over begeleiding en opvolging.....	28
8.2.1. Vaste mentorstructuur.....	28
8.2.2. Check-ins, check-outs en reflectiemomenten.....	28
8.2.3. Gestructureerde onthaalprocedure.....	28
8.2.4. Mentortraining.....	28
8.2.5. Structurele opvolging.....	29
8.3. Een culturele omslag in de manier waarop het team naar studenten kijkt.....	29
8.3.1. Psychologische veiligheid.....	29
8.3.2. Mentorhouding.....	29
8.3.3. Dagelijkse cultuurhandelingen.....	29
8.4. Basisrichtlijnen.....	29
8.5. Aanvullende initiatieven.....	30
8.6. Naar het implementatieplan.....	30
9 LITERATUURLIJST.....	31
10. BIJLAGES.....	33
10.1. BEOORDELING VAN DE KWALITEIT VAN JE BRONNEN (ZIE BIJLAGE IN STUDIEWIJZER)	33
10.1.1 Beoordeling van de wetenschappelijke bron 1.....	33
10.1.2 Beoordeling van de wetenschappelijke bron 2.....	35
10.1.3 Beoordeling van de wetenschappelijke bron 3.....	38
10.1.4 Beoordeling van de wetenschappelijke bron 4.....	40
10.1.5 Beoordeling van de wetenschappelijke bron 5.....	43
10.1.6 Beoordeling van de wetenschappelijke bron 6.....	45
10.2 IMPLEMENTATIEPLAN (ZIE BIJLAGE IN STUDIEWIJZER).....	47

Abstract De optimalisatie van het psychosociaal welzijn van verpleegkundestudenten op de klinische stageplaats.

Titel: De optimalisatie van het psychosociaal welzijn van verpleegkundestudenten op de klinische stageplaats.

Student: Buyle Jules

Studentennummer: R0938675

Inleiding

Het psychosociaal welzijn van verpleegkundestudenten tijdens hun klinische stage staat steeds meer onder druk. Media-getuigenissen over negatieve stageculturen en parlementaire vragen tonen dat problemen zoals hoge werkdruk, onduidelijke verwachtingen, gebrek aan begeleiding en onveilige teamdynamieken structureel aanwezig zijn. Tegelijkertijd bestaan er krachtige leeromgevingen waar studenten zich welkom, veilig en ondersteund voelen. Wetenschappelijke artikelen benadrukken dat factoren zoals begeleiding, teamcultuur, individuele veerkracht en structurele randvoorwaarden een directe invloed hebben op hun welzijn, motivatie en professionele identiteit. Deze bachelorproef onderzoekt hoe stageplaatsen en verpleegkundige teams het psychosociaal welzijn van studenten kunnen optimaliseren binnen algemene ziekenhuisafdelingen.

Doelstelling

Het doel van deze bachelorproef is om, op basis van recente wetenschappelijke literatuur (2019–2025), inzicht te verwerven in de factoren binnen de verpleegkundige stagebegeleiding en het klinische leerklimaat die het psychosociaal welzijn van verpleegkundestudenten beïnvloeden. Op basis van deze inzichten worden kwaliteitsbevorderende, haalbare en duurzaam verankerbare aanbevelingen geformuleerd voor algemene ziekenhuisverpleegafdelingen, met bijzondere aandacht voor psychologische veiligheid, continuïteit van begeleiding en een gestructureerd leerklimaat.

Methodologie

Er werd een systematische literatuurstudie uitgevoerd in PubMed, CINAHL, Cochrane, PsycINFO en EBPnet. De zoekstrategie werd opgebouwd volgens de structuur populatie–context–uitkomst–factoren. Inclusiecriteria waren: publicatie tussen 2019–2025, peer-reviewed, focus op verpleegkundestudenten in de klinische stagecontext en psychosociaal welzijn als primaire of secundaire uitkomst. Zowel kwantitatieve als kwalitatieve studies werden geïncludeerd. Zes wetenschappelijke bronnen werden geselecteerd en beoordeeld op kwaliteit aan de hand van de kwaliteitsrichtlijnen van de UCLL. De analyse werd thematisch opgebouwd rond vier domeinen: begeleiding en mentoring, leerklimaat, individuele beschermende factoren en structurele randvoorwaarden.

Resultaten

Uit de literatuur blijkt dat het psychosociaal welzijn ontstaat uit een dynamisch samenspel van begeleiding, leerklimaat, individuele veerkracht en structurele randvoorwaarden. Begeleiding en mentoring zijn de sterkste voorspellers van welzijn. Studenten met een vaste, competente mentor ervaren meer veiligheid, duidelijkheid en motivatie. Inconsistente begeleiding of gebrek aan pedagogische vaardigheden verhoogt stress en onzekerheid. Het klinische leerklimaat bepaalt in grote mate hoe studenten hun stage beleven. Een team met open communicatiecultuur, duidelijke verwachtingen en ruimte om fouten te mogen maken versterken professionele groei. Negatieve teamculturen leiden tot angst, demotivatie en soms uitstroom. Individuele factoren zoals zelfreflectie, zelfeffectiviteit en veerkracht fungeren als beschermende buffers, maar komen enkel tot hun recht in een veilige omgeving. Risicofactoren zoals hoge werkdruk, gebrek aan waardering, onduidelijke verwachtingen en beperkte toegankelijkheid van begeleiding ondermijnen welzijn en leerresultaten.

Conclusie

Het psychosociaal welzijn van verpleegkundestudenten wordt bepaald door vier onderling verbonden pijlers: kwalitatieve begeleiding, een veilig en pedagogisch sterk leerklimaat, individuele veerkracht en structurele randvoorwaarden. Een stagecultuur die inzet op psychologische veiligheid, continuïteit van mentoring, duidelijke structuur en actieve betrokkenheid van studenten bevordert niet alleen hun welzijn, maar versterkt ook hun professionele identiteit en motivatie om in de zorgsector te blijven. De aanbevelingen in deze bachelorproef bieden een concreet en haalbaar kader om binnen algemene ziekenhuisverpleegafdelingen een duurzaam, veilig en studentgericht leerklimaat te realiseren. Deze aanbevelingen zijn: vaste mentoren, een gestructureerde onthaalprocedure en structurele inbedding van psychologische veiligheid in het kwaliteitsbeleid op organisatorisch niveau.

1 Beschrijving van een verpleegkundig relevant probleem

De keuze voor dit onderwerp werd besproken met de mentor van de afdeling daghospitaal 2 in het Heilig Hartziekenhuis van Leuven, waar ik tijdens mijn eindstage A werkte. Zij bevestigde dat de kwaliteit van stagebegeleiding een belangrijk aandachtspunt is en stond positief tegenover het idee om hier dieper op in te gaan. Ook mijn stagebegeleider en stagecoördinator van het Heilig Hartziekenhuis van Leuven werden op de hoogte gebracht van het onderwerp. Beiden gaven aan dat zij de bevindingen graag zouden willen ontvangen na afronding van de bachelorproef, als mogelijke input voor de werking van de afdelingen.

Tijdens mijn opleiding tot verpleegkundige aan de UCLL liep ik de voorbije vier jaar stage in uiteenlopende zorgsettings, telkens onder begeleiding van verschillende mentoren en verpleegkundigen. Deze ervaringen hebben mij niet alleen inzicht gegeven in de veelzijdigheid en complexiteit van het verpleegkundig beroep, maar ook in de diversiteit aan begeleidingsstijlen die mentoren hanteren.

Tijdens de verschillende stages werd duidelijk dat de manier waarop studenten hun leerervaring vormgeven, niet eenvoudig te herleiden is tot een tegenstelling tussen 'goede' en 'minder goede' stageplaatsen. Studentenbeleving ontstaat eerder uit een complex samenspel van factoren die elkaar voortdurend beïnvloeden. Elementen zoals werksfeer, groepsdynamiek binnen het zorgteam, de werkdruk en de begeleidingsstijlen van verpleegkundigen en mentoren spelen hierin een zeer belangrijke rol.

Binnen éénzelfde stageplaats kunnen ervaringen bovendien sterk verschillen afhankelijk van de context en de personen met wie de studenten samenwerken. Op momenten of afdelingen waar een open en ondersteunende sfeer heerst, voelen studenten zich vaak welkom, waarbij zij de ruimte krijgen om vragen te stellen en worden fouten gezien als onderdeel van het leerproces. Diezelfde stageplaats kan op andere momenten minder evident aanvoelen, bijvoorbeeld door hoge werkdruk, onduidelijke verwachtingen vanuit de mentoren of stagebegeleider of spanningen binnen het zorgteam. Dergelijke factoren beïnvloeden de manier waarop begeleiding vorm krijgt en hoe studenten zich binnen het team positioneren.

Stages zijn immers cruciale leermomenten waarin studenten niet alleen technische vaardigheden ontwikkelen, maar ook geconfronteerd worden met emotioneel veeleisende situaties, hoge prestatiedruk en samenwerking binnen intra- en multidisciplinaire teams die al dan niet optimaal functioneren. Het is precies deze wisselwerking van factoren die maakt dat studentenervaringen zo divers zijn en dat begeleiding nooit los kan worden gezien van de bredere context waarin zij plaatsvindt.

In de afgelopen jaren is de kwaliteit van stagebegeleiding binnen de verpleegkunde steeds vaker het onderwerp van maatschappelijke en academische aandacht. Verschillende artikelen kwamen naar voren in de media over verontrustende getuigenissen, waarbij sprake was van 'horrorstages'. Zo beschrijft Stylemans (2025) in *Het Nieuwsblad* hoe studenten zoals Marlies (30), Astrid (29) en Ellen (23) aangaven dat ze vaak repetitieve en weinig leerrijke taken moesten uitvoeren, zoals bedpannen schoonmaken of was opvouwen, terwijl begeleiding ontbrak.

Ook werden er meldingen gemaakt dat studenten zich niet welkom voelden en geconfronteerd werden met neerbuigende of onverschillige houdingen van verpleegkundigen.

Ook beleidsmatig kreeg dit aandacht, in schriftelijke vraag 529 van het Vlaams Parlement (2025-2026) richtte parlamentslid Tina Van Havere zich tot minister Zuhal Demir met vragen over de toenemende meldingen van negatieve stage-ervaringen en de nood aan structurele kwaliteitsbewaking binnen de zorginstellingen.

Deze parlementaire tussenkomst benadrukt dat de signalen niet langer als individuele incidenten kunnen worden beschouwd, maar wijzen op bredere systemische uitdagingen binnen de stagecultuur.

Tegelijkertijd tonen verschillende bronnen aan dat krachtige en positieve leeromgevingen wel degelijk bestaan, gevonden uit de getuigenissen van stagiairs van het Heilig Hart in Lier (Heilig Hart Lier, z.d.). Daar beschreven de studenten hoe zij zich welkom voelden, intensief en gestructureerd begeleid werden en ruime mogelijkheden kregen om te groeien binnen een team dat openstond voor vragen, reflectie en feedback. Dergelijke positieve voorbeelden illustreren dat kwaliteitsvolle stagebegeleiding mogelijk is wanneer teams bewust investeren in een ondersteunend en veilig leerklimaat.

Wetenschappelijke literatuur bevestigt dat de kwaliteit van stagebegeleiding en de psychosociale veiligheid binnen teams een directe invloed hebben op het welzijn en de professionele ontwikkeling van studenten. Concepten zoals psychologische veiligheid (Edmondson, 2018), belongingness (Levett-Jones et al., 2009) en rolmodelgedrag tonen aan dat studenten beter leren, meer zelfvertrouwen ontwikkelen en sterker groeien in hun professionele identiteit wanneer zij zich veilig, gezien en ondersteund voelen. Anderzijds kunnen negatieve ervaringen leiden tot stress, onzekerheid en zelfs tot uitstroom uit de opleiding verpleegkunde.

Deze bachelorproef vertrekt vanuit dit verpleegkundig relevant probleem: in welke mate kunnen een stageplaats en het betrokken verpleegkundig team het psychosociaal welzijn van verpleegkundestudenten optimaliseren, en zo bij te dragen aan de ontwikkeling van kwaliteitsvolle en professionele zorgverleners?

De motivatie voor dit onderwerp komt voort uit eigen ervaringen én uit de vele getuigenissen van medestudenten. Het doel is om via deze literatuurstudie aanbevelingen te formuleren voor stageplaatsen, mentoren en onderwijsinstellingen, zodat er een positief, veilig en studentvriendelijk klimaat ontstaat. Een klimaat waarin studenten niet alleen leren zorgen, maar ook zelf zorg ontvangen in hun leerproces.

Een dergelijke cultuurverandering van hiërarchisch en prestatiegericht naar begeleidend, empathisch en inspirerend is essentieel. Ze maakt het beroep aantrekkelijker, versterkt de veerkracht van toekomstige zorgverleners en draagt bij aan een duurzame zorgsector. Daarbij is het belangrijk dat mentoren en verpleegkundigen zich bewust zijn van hun rol als rolmodel: hun houding en begeleiding hebben een directe invloed op de professionele identiteit en het welzijn van studenten.

Daarnaast reikt de impact van kwaliteitsvolle stagebegeleiding verder dan het individuele niveau. Op mesoniveau beïnvloedt de manier waarop een ziekenhuisafdeling met verpleegkundestudenten omgaat rechtstreeks de teamcultuur en het functioneren van de dienst. Ziekenhuisafdelingen die onvoldoende aandacht hebben voor studenten ondergraven niet alleen het leerproces, maar ook hun eigen aanwervingsbasis: studenten keren minder snel terug als werknemer wanneer zij zich niet welkom, niet gezien of onvoldoende ondersteund voelden tijdens hun stage. Een positief leerklimaat fungeert daarentegen als een vorm van duurzame instroombevordering.

Op macroniveau sluit kwaliteitsvolle stagebegeleiding aan bij bredere uitdagingen binnen de zorgsector, zoals het toenemende verpleegkundig tekort, de drop-outpercentages binnen de opleiding en de retentieproblematiek bij startende verpleegkundigen. Een veilige, ondersteunende en leerrijke stageomgeving draagt bij aan het behoud van studenten in de opleiding én aan hun latere keuze om in de zorgsector te blijven werken. Daarmee vormt stagebegeleiding een structurele hefboom in het versterken van de toekomstige zorgcapaciteit.

2 Analyse van het probleem aan de hand van de kwaliteitscriteria

2.1 Patiënt/cliëntgerichtheid

Volgens UCLL (2024-2025) betekent dat de zorg bieden die respectvol is en beantwoordt aan de voorkeuren, behoeften en waarden van het individu. En ervoor zorgen dat deze individu centraal staat bij alle zorgbeslissingen. Het optimaliseren van het psychosociaal welzijn van verpleegkundestudenten vraagt dat hun individuele noden, leerstijl, stressoren, verwachtingen en grenzen centraal staan in hun begeleiding op de betrokken stageplaats. Studenten verschillen sterk in maturiteit, voorkennis, copingstrategieën en draagkracht. Een mentor die persoonscentraal werkt, luistert actief, toont oprechte interesse en past zijn of haar begeleiding aan op maat van de student. Daarnaast houdt een persoonscentraal perspectief in dat studenten betrokken worden bij beslissingen rond hun leerproces, zoals het bepalen van leerdoelen, het bespreken van hun uitdagingen en het zoeken naar oplossingen bij psychosociale belasting. Deze benadering creëert een veilige, inclusieve en ondersteunende leeromgeving waarin studenten zich gezien, gehoord en gewaardeerd voelen. Wanneer studenten zich niet gehoord of erkend voelen, kan dit leiden tot psychosociale belasting en verminderde leerbereidheid.

2.2 Effectiviteit

Volgens UCLL (2024-2025) betekent effectiviteit de zorg bieden op basis van wetenschappelijke evidentie aan diegenen die hiervan baat zullen ondervinden, en deze niet aanbieden aan diegenen die hiervan mogelijk geen baat zullen ondervinden.

Effectieve zorg impliceert dat interventies een aantoonbare meerwaarde hebben en daadwerkelijk bijdragen aan het realiseren van de geformuleerde doelstelling.

Effectieve interventies gericht op het verbeteren van het psychosociaal welzijn moeten gebaseerd zijn op bewezen strategieën, zoals mentorschap, peer-support, gestructureerde feedbackmomenten, duidelijke communicatie, enzovoort.

Maatregelen die geen aantoonbare impact hebben op het welzijn of leerresultaten moeten worden vermeden.

Uiteraard is iedere student uniek, wat voor de ene student werkt, kan voor een andere student onvoldoende of zelfs belastend zijn. Mentoren moeten dus flexibel en kritisch blijven, en bereid zijn om hun aanpak bij te sturen op basis van observaties, feedback en evolutie van de student.

2.3 Efficiëntie

Volgens UCLL (2024-2025) betekent efficiëntie de zorg bieden waarbij de beschikbare middelen correct, verantwoord worden ingezet en het vermijden van activiteiten die geen toegevoegde waarde bieden ('overuse', 'waste').

De optimalisatie van het psychosociaal welzijn vraagt efficiënte inzet van tijd en middelen, zoals: korte, gerichte begeleidingsmomenten, constructieve feedback, duidelijke afspraken en het vermijden van onnodige administratieve of organisatorische belasting voor de studenten om op deze manier stress en misverstanden te vermijden.

Een efficiënte structuur, gekenmerkt door duidelijke procedures en vaste aanspreekpunten, voorkomt overbelasting en draagt bij aan controle, een stabiel welzijn, veiligheid en betere leerervaring voor de student.

2.4 Gelijkheid

Volgens UCLL (2024-2025) betekent gelijkheid de zorg bieden waarbij de kwaliteit niet varieert vanwege individuele kenmerken, zoals onder meer: geslacht, etniciteit, geografische locatie en sociaaleconomische status.

Elke student moet toegang hebben tot dezelfde kwaliteit van begeleiding en psychosociale ondersteuning als elke andere student, ongeacht achtergrond, geslacht en eerdere stage-ervaringen. Dit vraagt dat stageplaatsen actief waken over objectiviteit in beoordeling, gelijke kansen, in leerervaringen en het vermijden van vooroordelen. Discriminatie, microagressies, subjectieve interpretaties en racisme moeten actief worden herkend, benoemd en tegengegaan. Een gelijkwaardige benadering versterkt niet alleen het welzijn van studenten, maar draagt ook bij aan een inclusieve zorgcultuur waarin diversiteit wordt gezien als een meerwaarde.

2.5 Tijdigheid en toegankelijkheid

Volgens UCLL (2024-2025) betekent tijdigheid en toegankelijkheid de zorg bieden waarbij wachttijden worden geminimaliseerd, en schadelijke vertragingen voorkomen, dit zowel voor diegenen die de zorg ontvangen, als voor diegenen die de zorg verlenen.

Psychosociale ondersteuning van studenten op een stageplaats moet snel beschikbaar zijn wanneer studenten signalen van stress, angst, onzekerheid, onveiligheid of overbelasting tonen. Toegankelijke begeleiding betekent hierbij dat de studenten hun mentor of stagebegeleider of hoofdverpleegkundige vlot kunnen bereiken, een laagdrempelige bereikbaarheid zonder lange wachttijden is hierbij cruciaal. Wanneer ondersteuning tijdig en toegankelijk is, voelen studenten zich gedragen en niet alleen in hun leerproces.

2.6 Veiligheid

Volgens UCLL (2024-2025) betekent veiligheid de zorg bieden waarbij schade aan het individu voorkomen wordt. In deze setting van de bachelorproef situeert zich het probleem hoofdzakelijk binnen de psychologische veiligheid, met duidelijke raakvlakken met de twee kwaliteitscriteria persoonscentraal en gelijkheid.

Een veilige stageomgeving beschermt studenten tegen psychosociale schade zoals pesten, intimidatie, grensoverschrijdend gedrag, overbelasting of onprofessionele communicatie. De psychologische veiligheid is essentieel: studenten moeten fouten durven maken, durven vragen stellen en durven grenzen aan te geven zonder angst en mogelijke negatieve gevolgen of beoordelingen.

Hoewel het probleem raakvlakken heeft met meerdere kwaliteitscriteria, situeert de kern zich voornamelijk binnen het criterium veiligheid, meer specifiek psychologische veiligheid. Wanneer de studenten zich niet meer veilig voelen om vragen te stellen, fouten te maken of grenzen aan te geven, komt hun psychosociale welzijn rechtstreeks onder druk te staan. De andere kwaliteitscriteria ondersteunen dit centrale criterium, maar veiligheid vormt de basisvoorwaarde voor een gezond leerklimaat.

Veiligheid vraagt ook dat mentoren alert zijn voor signalen van stress, onzekerheid of emotionele belasting, en dat zij tijdig ingrijpen wanneer de draagkracht van een student onder druk komt te staan. Een cultuur waarin openheid, respect en collegialiteit centraal staan, vormt de basis voor een veilige leeromgeving.

2.7 Duurzaamheid

Volgens UCLL (2024-2025) betekent duurzaamheid dat de zorg duurzaam moet zijn.

Maatregelen om psychosociaal welzijn te verbeteren mogen niet tijdelijk of afhankelijk zijn van individuele begeleiders, maar moeten verankerd worden in een duurzame stagecultuur.

Dit vraagt duidelijke afspraken, een blijvende aandacht voor welzijn, en een organisatiecultuur waarin zorg voor studenten vanzelfsprekend is. De ondersteuning moet verankerd zijn in de visie, structuur en dagelijkse werking van de stageplaats, zodat elke student, ongeacht team, shift of mentor kan rekenen op dezelfde kwaliteit van begeleiding. Een duurzame aanpak houdt ook in dat begeleidingspraktijken regelmatig worden geëvalueerd en bijgestuurd, zodat ze blijven aansluiten bij de noden van studenten en de evoluties binnen het onderwijs van verpleegkunde. Door welzijn structureel te integreren in de stageomgeving ontstaat een consistente, betrouwbare en toekomstgerichte leeromgeving waarin studenten zich veilig, erkend en ondersteund voelen.

Deze duurzame verankering draagt niet alleen bij aan het psychosociaal welzijn van studenten, maar verhoogt ook de aantrekkelijkheid van het verpleegkundig beroep. Wanneer studenten opgroeien in een omgeving die hen stimuleert, beschermt en waardeert, kunnen zij zich optimaal ontwikkelen tot competente, veerkrachtige en professioneel sterke verpleegkundigen. Zo ontstaat een leer- en werkcultuur waarin enthousiaste, leergierige en studentgerichte toekomstige zorgverleners zich kunnen ontplooiën tot de professionals die de sector nodig heeft.

3 Doelstelling o.b.v. de kwaliteitsanalyse en onderzoeksvraag

3.1 Doelstelling (SMART)

Deze bachelorproef heeft als doel om, op basis van wetenschappelijke literatuur, inzicht te verwerven in de factoren binnen de verpleegkundige stagebegeleiding en het leerklimaat die het psychosociaal welzijn van verpleegkundestudenten tijdens hun stage beïnvloeden.

Op basis van deze literatuurstudie worden concrete, kwaliteitsbevorderende en onderbouwde aanbevelingen geformuleerd ter versterking van een veilig en ondersteunend stageklimaat binnen de ziekenhuisstages op algemene verpleegafdelingen.

Specifiek: Te onderzoeken welke factoren binnen de verpleegkundige stagebegeleiding en het leerklimaat het psychosociaal welzijn van verpleegkundestudenten beïnvloeden, en op basis van deze literatuurstudie onderbouwde aanbevelingen formuleren die bijdragen aan een

veilig en ondersteunend leerklimaat binnen de ziekenhuisstages op algemene verpleegafdelingen.

Meetbaar: Door in kaart te brengen welke factoren binnen de stagebegeleiding en het leerklimaat een aantoonbare invloed hebben op het psychosociaal welzijn, door gebruik te maken van concrete onderzoeksgegevens zoals wetenschappelijke literatuur aanbevelingen te vertalen naar duidelijk geformuleerde aanbevelingen. Door het selecteren en analyseren van minimaal zes wetenschappelijke bronnen die de invloed van deze factoren onderbouwen.

Acceptabel: Het onderzoek sluit aan bij de noden van de verpleegkundestudenten. Het is ook relevant voor onderwijsinstellingen en stageplaatsen en haalbaar binnen de context van de bachelorproef. De doelstelling is relevant voor studenten, mentoren, stagecoördinatoren, aangezien zij rechtstreeks betrokken zijn bij de organisatie en kwaliteit van het stageklimaat. De aanbevelingen worden afgestemd op haalbare interventies binnen algemene verpleegafdelingen.

Realistisch: De dataverzameling is haalbaar binnen de stage- en onderzoeksperiode, en de beschikbare informatie is toegankelijk via bestaande wetenschappelijke literatuur.

Tijdsgebonden: Het onderzoek zal uitgevoerd worden binnen de looptijd van de bachelorproef.

3.2 Concrete onderzoeksvraag

Deze bachelorproef omvat een hoofdonderzoeksvraag en een deelonderzoeksvraag.

De hoofdonderzoeksvraag voor deze bachelorproef is, “Welke factoren binnen de verpleegkundige stagebegeleiding en het leerklimaat op algemene verpleegafdelingen in ziekenhuizen beïnvloeden het psychosociaal welzijn van verpleegkundestudenten tijdens hun stage?”.

De deelonderzoeksvraag voor deze bachelorproef is, “Welke aanbevelingen kunnen, op basis van deze factoren, binnen algemene verpleegafdelingen in ziekenhuizen en door verpleegkundige mentoren worden toegepast ter bevordering van een veilig en ondersteunend leerklimaat voor verpleegkundestudenten tijdens hun stage?”

4 Zoekstrategie

I. Identificatie van kernbegrippen

Om een onderbouwd antwoord te formuleren op de onderzoeksvraag: *“Welke factoren binnen de verpleegkundige stagebegeleiding en het leerklimaat op algemene verpleegafdelingen in ziekenhuizen beïnvloeden het psychosociaal welzijn van verpleegkundestudenten tijdens hun stage?”* werd eerst een systematische analyse gemaakt van de kernbegrippen binnen deze vraag.

De centrale concepten binnen dit onderzoek kunnen gestructureerd onderverdeeld worden volgens de indeling populatie-context-uitkomst-factoren. De populatie bestaat uit verpleegkundestudenten. De context omvat de klinische stage en de klinische leeromgeving. De uitkomst van het onderzoek betreft het psychosociaal welzijn van studenten. De beïnvloedende factoren die binnen deze studie worden onderzocht, zijn mentorschap, klinische supervisie en psychologische veiligheid binnen de klinische leeromgeving voor verpleegkundestudenten.

Op basis van deze kernbegrippen werden relevante Engelstalige zoektermen en synoniemen bepaald om een breder, maar gerichte literatuurzoektocht mogelijk te maken.

II. Gebruikte databanken

Voor het zoeken naar wetenschappelijke literatuur voor deze bachelorproef werd gebruik gemaakt van meerdere internationale en verpleegkundige databanken.

De volgende databanken werden geraadpleegd: PubMed (Medline), CINAHL (Cumulative Index to Nursing and Allied Health Literature), Cochrane, PsycINFO en EBPnet. Deze databanken werden gekozen omwille van hun relevantie voor verpleegkundige, medische en psychologische literatuur.

Door meerdere databanken te combineren werd de kans op het identificeren van relevante en kwaliteitsvolle literatuur aanzienlijk groot. De literatuurzoektocht werd systematisch uitgevoerd tussen november 2025 – april 2026, waardoor een actueel en volledig overzicht van beschikbare evidence kon worden gegarandeerd.

III. Zoektermen

Voor de bachelorproef werd een systematische zoekstrategie opgesteld en uitgevoerd op basis van de kernbegrippen uit de onderzoeksvraag. Daarbij werden er verschillende zoektermen gecombineerd met behulp van Boolean-operatoren (AND/OR), namelijk: (“nursing students” OR “student nurses”) AND (“clinical internship” OR “clinical placements”) AND (“mental health” OR “psychosocial wellbeing”) AND (“mentorship” OR “clinical supervision” OR “preceptorship”).

IV. Filters en limieten

Om recente en kwaliteitsvolle literatuur te selecteren, werd als belangrijkste filter gehanteerd dat de wetenschappelijke artikelen werden beperkt tot publicaties uit de laatste vijf jaar (publicatieperiode 2019-2025). Daarnaast werd gefocust op peer-reviewed artikelen in het Nederlands of Engels. Oudere artikelen konden indien nodig wel geraadpleegd worden ter ondersteuning van bepaalde inzichten, maar werden niet opgenomen als primaire wetenschappelijke bronnen binnen deze bachelorproef.

V. Inclusie- en exclusiecriteria

Voor deze literatuurstudie werden er duidelijke inclusie- en exclusiecriteria opgesteld om de relevantie, kwaliteit en focus op de optimalisatie van het psychosociaal welzijn van verpleegkundestudenten te waarborgen.

Artikelen werden opgenomen wanneer ze gepubliceerd waren tussen 2019 en 2025, peer-reviewed waren en zich specifiek richtten op verpleegkundestudenten binnen de klinische stagecontext. Daarnaast moest psychosociaal welzijn een primair of secundair eindpunt zijn binnen de studie. Zowel kwantitatieve als kwalitatieve studies werden geïnccludeerd, op voorwaarde dat ze betrekking hadden op de klinische stagecontext binnen ziekenhuizen.

Artikelen werden uitgesloten wanneer ze betrekking hadden op andere opleidingen, uitsluitend focusten op COVID-19-gerelateerde stageproblematiek of geen duidelijke link hadden met de stagecontext. Ook opinieartikelen en niet-wetenschappelijke publicaties werden niet opgenomen in de literatuurselectie.

VI. Gebruik van Gen AI

In deze bachelorproef werd gebruik gemaakt van Microsoft Copilot als ondersteunend hulpmiddel tijdens het schrijfproces. Gen AI werd ingezet voor het nalezen van teksten, het verbeteren van zinsconstructies en het structureren van bepaalde inhoudelijke onderdelen van de paper. Daarnaast werd het gebruikt om reeds gelezen wetenschappelijke artikelen beknopt samen te vatten ter ondersteuning van de eigen verwerking van de literatuur en ter ondersteuning van het denkproces bij het formuleren van het probleem.

Gen AI werd niet gebruikt als bron voor inhoudelijke informatie. Alle inhoudelijke gegevens en wetenschappelijke bevindingen werden gecontroleerd aan de hand van originele, peer-reviewed publicaties. Ook het voorblad van deze bachelorproef werd mee ontworpen door de ondersteuning van Microsoft Copilot.

5 Literatuurselectie m.i.v. de beoordeling kwaliteit van gebruikte bronnen

De eerste wetenschappelijke bron die wordt beoordeeld is “*Factors influencing higher vocational nursing students’ mental health during internships: a cross-sectional study*”. Zie bijlage 10.1.1. Wang, D., Mao, Y., He, X., Li, T. & Gong, H. (2025). *Factors influencing higher vocational nursing students’ mental health during internships: A cross-sectional study*. Frontiers in Public Health. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/41323600/>

De studie onderzoekt hoe vaak mentale gezondheidsproblemen voorkomen bij verpleegkundige studenten tijdens hun stage en welke factoren daarbij een rol spelen.

Uit een bevraging van 432 studenten blijkt dat ongeveer een kwart kampt met depressie, angst of hoge stress, wat hun leerproces en toekomstkeuzes kan beïnvloeden. Studenten die stagelopen in een groot topziekenhuis en mannelijke studenten hebben een hoger risico op psychische klachten. Daartegenover staan beschermende factoren zoals zich gesteund voelen tijdens de stage, graag voor het beroep kiezen, het gevoel dat verpleegkunde gerespecteerd wordt en een hoge zelfreflectie.

Deze inzichten tonen aan dat zowel de stageomgeving als persoonlijke beleving sterk bepalen hoe studenten zich mentaal voelen op stage, en vormen een belangrijke basis voor gerichte interventies om hun welzijn te verbeteren.

De tweede wetenschappelijke bron die wordt beoordeeld is “*Experienced career perspectives of nursing students and their supervisors in learning departments: a qualitative study*.” Zie bijlage 10.1.2. Boskma, A. C. P., Wolthuis, F. W., Roelofs, P. D. D. M., van Wijlen, A. T., van Schie, J. E., de Man-van Ginkel, J. M., & Finnema, E. J. (2023). *Experienced career perspectives of nursing students and their supervisors in learning departments: A qualitative study*. BMC Nursing. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/37759278/>

De bron onderzoekt hoe verpleegkundigen en verpleegkundestudenten in ziekenhuisafdelingen met de nadruk op leerafdelingen de voorwaarden voor loopbaanperspectief ervaren. Leerafdelingen, met een buddy-systeem en coaching door één

mentor voor meerdere studenten, moeten bijdragen aan aantrekkelijke stages en een positief werkklimaat. Uit interviews met zes studenten en zeven verpleegkundigen kwamen zes thema's naar voren: persoonlijke doelen, loopbaanperspectief, vaardigheden, zelfreflectiviteit, mentoring en werktevredenheid. Studenten ervaren dat leerafdelingen goed aansluiten bij hun leerdoelen, hun zelfvertrouwen vergroten en hen beter voorbereiden op zelfstandig werken. Ze voelen zich hierdoor klaar voor de toekomst. Verpleegkundigen verschillen sterker in hun ervaring: sommigen zien kansen door fijne collega's, uitdagende zorg en het delen van kennis, anderen verlangen meer persoonlijke ontwikkeling. Vooral verpleegkundigen met affiniteit voor mentoring ervaren meer loopbaanperspectief. De inzichten kunnen helpen om werkplekken te verbeteren, uitstroom te verminderen en de kwaliteit van zorg voor de patiënt te verhogen.

De derde wetenschappelijke bron die wordt beoordeeld is "*Mentoring of nursing students – A comparative study of Japan and five European countries*". Zie bijlage 10.1.3. Mikkonen, K., Utsumi, M., Tuomikoski, A.-M., Tomietto, M., Kaučič, B. M., Rikikiene, O., Vizcaya-Moreno, F., Nakaoka, A., Yamakawa, M., Inoue, M., Yayama, S. Pérez Cañaveras, R. M., Filej, B., & Kääriäinen, M. (2021). *Mentoring of nursing students – A comparative study of Japan and five European countries*. *Japan Journal of Nursing Science*,18(2). <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/34825767/>

Deze bron toont aan dat er vier duidelijke mentorprofielen (A,B,C & D) bestaan binnen de klinische stagebegeleiding van verpleegkundestudenten, gebaseerd op zeven competentiedomeinen: student-centred evaluation, goal-oriented mentoring, feedback, reflection, student-centred learning, mentor characteristics en cooperation with stakeholders. Mentoren in Finland, Litouwen en Slovenië bleken gemiddeld het meest competent, vooral wanneer zij een universitaire verpleegkundeopleiding hadden gevolgd, ouder waren, meer werkervaring hadden en al formele mentortraining hadden gekregen. Japan en Italië lagen de competenties lager, vooral bij jongere mentoren met een diploma in de plaats van een bachelor, minder praktijkervaring en geen specifieke opleiding in mentoring.

De auteurs benadrukken dat kwalitatieve studentenbegeleiding vraagt voor gemotiveerde en goed opgeleide mentoren, en dat minder ervaren verpleegkundigen zonder mentortraining

best ondersteund worden door senior collega's. Op die manier kan de kwaliteit van de begeleiding verbeteren en wordt de werkdruk tussen patiëntenzorg en mentoring evenwichtiger verdeeld.

De vierde wetenschappelijke bron die wordt beoordeeld is *"Nursing students' expectations, satisfaction, and perceptions regarding clinical learning environment in Turkey."* Zie bijlage 10.1.4. Ergezen, F.D., Akcan, A., & Kol, E. (2022). *Nursing students' expectations, satisfaction, and perceptions regarding the clinical learning environment in Turkey*. *Nursing Education Perspectives*, volume 61, <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/35334345/>

Deze bron onderzoekt hoe verpleegkundestudenten hun verwachtingen, tevredenheid en beleving van de klinische leeromgeving ervaren. Uit gegevens van 1484 studenten bleek dat zij vooral ondersteuning, begeleiding en actieve betrokkenheid verwachten van zowel stagebegeleiders maar ook van mentoren.

Meer dan de helft, 53,8%, is tevreden over de leeromgeving, vooral over de technische vaardigheden die ze kunnen oefenen en de interpersoonlijke zorgervaringen die ze opdoen. Factoren zoals positieve professionele houding, het kunnen toepassen van theorie in de praktijk en tevredenheid met stage beïnvloeden deze perceptie sterk. De resultaten benadrukken dat educatieve en klinische ondersteuning cruciaal zijn voor studenten, en dat door de vaak ongelijke verhouding tussen mentoren en studenten de rol van klinische mentoring nog belangrijker wordt.

De vijfde wetenschappelijke bron die wordt beoordeeld is *"The impact of clinical learning environment factors on caring behaviors: the mediating role of psychological resilience among nursing intern students"*. Zie bijlage 10.1.5. Zhu, W., Jiao, T. & Chen, G.(2025).*The impact of clinical learning environment factors on caring behaviors: the mediating role of psychological resilience among nursing intern students*. *BMC Nursing*,24, 1187.<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/41013433/>

De bron toont aan dat specifieke kenmerken van klinische leeromgeving een belangrijke invloed hebben op het zorggedrag van verpleegkundestudenten, en dat op psychologische veerkracht daarbij een centrale rol speelt. Verpleegkundestudenten die actief worden

betrokken worden bij het leerproces en duidelijke taakstructuur krijgen, vertonen meer zorgzaam gedrag. Veerkracht versterkt dit effect: hoe sterker de studenten mentaal staan, hoe groter de positieve impact op hun leeromgeving en op hun zorggedrag.

Gepersonaliseerde begeleiding draagt niet rechtstreeks bij aan zorggedrag, maar werkt wel indirect doordat het de veerkracht van de studenten verhoogt. De auteurs besluiten dat een kwalitatieve klinische leeromgeving met duidelijke verwachtingen, actieve studentenbetrokkenheid en aandacht voor veerkrachtontwikkeling essentieel is, om zorggedrag bij verpleegkundestudenten tijdens stage te bevorderen en hen sterker te maken in hun professionele rol als toekomstige verpleegkundige.

Ten slotte de laatste en de zesde wetenschappelijke bron die wordt beoordeeld besproken *“The clinical learning environment, supervision and future intention to work as a nurse in nursing students: a cross-sectional and descriptive study”*. Zie bijlage 10.1.6. Hui, X., Ma, B., Shields, L., Wang, J., Yin, Y., Zhang, J. & Zhang, R.(2022).*The clinical learning environment, supervision and future intention to work as a nurse in nursing students: a cross-sectional and descriptive study*. BMC Medical Education. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/35841091/>

De bron laat zien dat de kwaliteit van de klinische leeromgeving een grote invloed heeft op hoe tevreden verpleegkundestudenten zijn tijdens hun stage én op hun bereidheid om later effectief als verpleegkundige te gaan werken. Studenten beoordeelden vooral de leiderschapstijl van afdelingsverantwoordelijke positief, terwijl het pedagogisch klimaat op de afdeling het laagst scoorde. Studenten met een lager opleidingsniveau, een vaste mentor en een duidelijke intentie om verpleegkundige te worden, waren het meest tevreden over hun leeromgeving. De meeste studenten gaven aan dat ze in de toekomst in de verpleegkunde willen werken. Zowel de totaalscore van de CLES-T (*Clinical Learning Enviroment, Supervision and Nurse Teacher Scale*) als specifieke onderdelen, zoals de professionele uitgangspunten van de afdeling, bleken belangrijke voorspellers van de intentie.

De auteurs besluiten dat afdelingsverantwoordelijken een sterke klinische leercultuur moeten creëren, met ruimte voor feedback en koppeling tussen theorie en praktijk, zodat de

studenten betekenisvolle ervaringen opdoen, hun professionele identiteit versterken en gemotiveerd blijven om voor een carrière in de verpleegkunde te kiezen.

Samengevat tonen alle wetenschappelijke bronnen aan dat een kwalitatieve stageomgeving, met aandacht voor mentaal welzijn, sterke mentoring, duidelijke structuur en een positieve zorgcultuur essentieel is, om verpleegkundestudenten te laten ontwikkelen tot competente, veerkrachtige en gemotiveerde toekomstige verpleegkundigen. De klinische leeromgeving vormt daarmee niet alleen de basis van hun opleiding, maar ook een bepalende factor voor hun welzijn en hun blijvende keuze voor het verpleegkundig beroep.

6 Antwoord op onderzoeksvraag

Het psychosociaal welzijn van verpleegkundestudenten tijdens hun klinische stage wordt in recente literatuur beschreven als een dynamisch samenspel tussen verschillende elementen. Deze synthese is opgebouwd rond vier thema's: de rol van begeleiding en mentoring, het klinische leerklimaat als bepalende context, individuele beschermende factoren en structurele risico's die het psychosociaal welzijn van verpleegkundestudenten kunnen ondermijnen.

De zes wetenschappelijke bronnen uit China, Turkije, Japan, Europa tonen aan dat deze elementen elkaar voortdurend beïnvloeden. Samen bepalen ze in welke mate studenten zich veilig, competent, gewaardeerd en gemotiveerd voelen binnen de klinische praktijkomgeving. Deze synthese integreert de bevindingen tot één coherent geheel dat inzicht biedt in de mechanismen die het psychosociaal welzijn van verpleegkundestudenten versterken of ondermijnen.

6.1. Begeleiding en mentoring als fundament

Alle zes wetenschappelijke artikelen benadrukken dat de kwaliteit van begeleiding een cruciale voorwaarde vormt voor het psychosociaal welzijn van verpleegkundestudenten. De Chinese CLES+T-studie van Hui et al. (2022) toont overtuigend aan dat studenten die een vaste mentor toegewezen krijgen een significant positievere leeromgeving ervaren en meer tevreden zijn over hun stage. Deze continuïteit creëert voorspelbaarheid,

vertrouwen, en veiligheid, wat rechtstreeks samenhangt met hun motivatie en hun intentie om later als verpleegkundige te werken.

Ook in de Nederlandse studie van Boskma et al. (2023) wordt dit beeld bevestigd: studenten beschreven mentoring op klinische leerafdelingen als veilig, betrokken, open en eerlijk. Deze vorm van coaching versterkt hun zelfvertrouwen, zelfstandigheid en bereidt hen beter voor op de professionele realiteit.

De internationale vergelijking van mentorcompetenties door Mikkonen et al. (2021) laten zien dat de kwaliteit van begeleiding sterk varieert tussen culturen en ziekenhuisafdelingen. Vooral jongere mentoren zonder formele opleiding in mentoring scoren lager op essentiële competenties zoals feedback vragen, evalueren en studentgericht begeleiden. Dit bevestigt dat mentoring geen vanzelfsprekende vaardigheid is, maar een domein dat structurele investering vereist. Een gebrek aan dergelijke investering vergroot het risico op inconsistente begeleiding en een minder veilig leerklimaat.

Ook in de Turkse studie van Ergezen et al. (2022) komt naar voren dat studenten sterk afhankelijk zijn van de houding en beschikbaarheid van hun begeleiders. Ze verwachten ondersteuning, duidelijke uitleg en constructieve feedback, elementen die rechtstreeks bijdragen aan hun gevoel van veiligheid en competentie.

De studie van Wang et al. (2025) versterkt dit beeld door aan te tonen dat studenten die zich gezien en gesteund voelen door hun begeleiders, significant minder kans hebben op depressie, angst en stress. "Feeling cared for during internship" blijkt zelfs één van de sterkste beschermende factoren.

Samen tonen de zes studies dat begeleiding geen bijkomende taak is, maar een structurele voorwaarde die het psychosociaal welzijn van studenten fundamenteel beïnvloedt. Kwalitatieve mentoring fungeert daarbij niet enkel als ondersteuning, maar

als een bepalende hefboom voor professionele groei, motivatie en duurzame instroom in het verpleegkundig beroep.

6.2. Het klinische leerklimaat als bepalende context

Naast begeleiding blijkt ook het klinische leerklimaat een doorslaggevende rol te spelen in het psychosociaal welzijn van verpleegkundestudenten. De CLES+T-studies van Hui et al. (2022) benadrukt dat vooral de pedagogische sfeer op de ziekenhuisafdeling sterk samenhangt met motivatie en beroepsintentie. Een leeromgeving waarin studenten zich welkom voelen, waarin open communicatie en respect centraal staan en waarin duidelijke verwachtingen worden geformuleerd, bevordert hun betrokkenheid en leermotivatie.

De Turkse studie van Ergezen et al. (2022) bevestigt dat studenten vooral nood hebben aan een ondersteunende houding van zowel verpleegkundigen als mentoren, aan constructieve feedback, aan een klimaat waarin fouten bespreekbaar zijn en aan duidelijke uitleg over routines en verwachtingen. Wanneer deze elementen ontbreken, ervaren zowel als onervaren studenten gevoelens van onzekerheid, frustratie en soms zelfs vervreemding van het beroep.

De studie van Zhu et al. (2025) toont bovendien dat specifieke aspecten van het leerklimaat, zoals taakoriëntatie, studentenbetrokkenheid en innovatie rechtstreeks bijdragen aan zorgzaam gedrag, een kerncompetentie van het verpleegkundig beroep. Studentenbetrokkenheid had zelfs de sterkste directe en indirecte effecten via veerkracht. Personalisatie, een subdomein dat verwijst naar individuele aandacht, vertoonde een onverwacht een negatieve directe relatie met zorgzaam gedrag, maar een positieve indirecte relatie via veerkracht. Dit suggereert dat te veel individuele aandacht mogelijk als betuttelend wordt ervaren, tenzij het gepaard gaat met empowerment.

De internationale studie van Mikkonen et al. (2021) geeft aan dat de kwaliteit van het leerklimaat sterk afhankelijk is van de pedagogische competenties van mentoren. Ziekenhuisafdelingen waar mentoren hoog scoren op feedback, evaluatie en studentgerichtheid creëren een meer ondersteunende en veilige leeromgeving. De

Nederlandse studie Boskma et al. (2023) bevestigt dat leerafdelingen met een buddy-systeem een sterk teamgevoel en een veilige leercontext bevorderen, wat studenten helpt om zich meer verbonden en competent te voelen.

Samen tonen de zes wetenschappelijke studies dat een warm, gestructureerd en inclusief leerklimaat niet alleen het psychosociaal welzijn van verpleegkundestudenten bevordert, maar ook de professionele ontwikkeling en zorgcompetenties versterkt.

6.3. Individuele factoren: zelfreflectiviteit en veerkracht

Hoewel begeleiding en leerklimaat een grote invloed hebben op het welzijn van verpleegkundestudenten, tonen alle zes studies aan dat individuele kenmerken zoals zelfeffectiviteit, zelfreflectiviteit en veerkracht een even cruciale rol spelen in hoe studenten hun stage ervaren.

De studie van Wang et al. (2025) benadrukt dat studenten met een hoge zelfeffectiviteit aanzienlijk minder risico lopen op depressie, angst en stress. Zij rapporteren meer controle, vertrouwen en een betere aanpassing aan de complexe realiteit van de klinische omgeving. Dit sluit aan bij de bevinding dat studenten die geloven in hun eigen kunnen beter omgaan met onverwachte situaties, hoge werkdruk en emotionele belasting.

Daarnaast toont de studie van Zhu et al. (2025) dat veerkracht fungeert als een belangrijke mediator tussen het leerklimaat en professioneel gedrag. Een ondersteunende omgeving verhoogt de veerkracht van studenten, wat leidt tot betere copingstrategieën, meer stabiliteit en meer zorgzaam gedrag. Veerkracht blijkt dus een sleutelmechanisme dat bepaalt hoe studenten reageren op stressoren in de klinische praktijk. Wanneer studenten zich gesteund voelen door hun omgeving, zijn ze beter in staat om negatieve ervaringen om te zetten in leermomenten.

De Nederlandse studie van Boskma et al. (2023) vult dit aan door te tonen dat peer learning, zoals het buddy-systeem op leerafdelingen, het gevoel van competentie en autonomie versterkt. Studenten leren niet alleen van hun mentor, maar ook van elkaar, wat hun zelfvertrouwen en veerkracht verder vergroot. De Turkse studie van Ergezen et al. (2022) laat bovendien zien dat studenten die een sterke professionele identiteit ontwikkelen, het leerklimaat positiever ervaren. Dit suggereert dat persoonlijke groei en professionele zelfzekerheid elkaar wederzijds versterken.

Samen tonen de zes studies dat individuele factoren zoals zelfeffectiviteit, zelfreflectiviteit en veerkracht fungeren als buffers tegen psychosociale belasting. Ze bepalen in belangrijke mate hoe studenten omgaan met uitdagingen, hoe zij hun leerervaring interpreteren en hoe zij zich ontwikkelen binnen de klinische omgeving. Tegelijkertijd maken deze bevindingen duidelijk dat individuele beschermende factoren slechts ten volle tot hun recht komen wanneer structurele risicofactoren binnen de stagecontext tijdig worden herkend en aangepakt. Dit thema wordt hieronder besproken.

6.4. Risicofactoren die het psychosociaal welzijn onder druk zetten

Naast beschermende factoren identificeren de zes studies ook een reeks risicofactoren die het psychosociaal welzijn van verpleegkundestudenten kunnen ondermijnen. Een van de meest consistente bevindingen komt uit de studie van Wang et al. (2025), die aantoont dat studenten in universitaire ziekenhuizen een aanzienlijk hoger risico hebben op mentale problemen. De combinatie van hoge werkdruk, complexe zorgsituaties en beperkte ervaring zorgt voor verhoogde stress, angst en onzekerheid.

De CLES+T-studie van Hui et al. (2022) toont dat studenten met wisselende mentoren aanzienlijk lagere tevredenheidsscores rapporteren. Gebrek aan continuïteit in begeleiding leidt tot onzekerheid, minder professionele groei en een gevoel van verlorenlopen. Dit wordt versterkt door de bevindingen van Mikkonen et al. (2021) dat afdelingen waar mentoren onvoldoende pedagogisch zijn voorbereid, een minder

veilig leerklimaat creëren. Onvoldoende feedback, onduidelijke verwachtingen en gebrek aan didactische vaardigheden vergroten het risico op stress en demotivatie.

De Turkse studie van Ergezen et al. (2022) toont dat een mismatch tussen verwachtingen en realiteit, bijvoorbeeld wanneer studenten zich niet welkom voelen, onvoldoende uitleg krijgen of niet weten wat er van hen verwacht wordt kan leiden tot frustratie, demotivatie en twijfel over de beroepskeuze. Studenten die het gevoel hebben dat het verpleegkundig beroep weinig waardering krijgt, rapporteren bovendien meer mentale problemen en minder motivatie (Wang et al., 2025).

De studie van Zhu et al. (2025) voegt toe dat een gebrek aan taakoriëntatie en studentbetrokkenheid leidt tot minder zorgzaam gedrag en meer emotionele belasting. Wanneer studenten niet actief worden betrokken bij klinische handelingen en redeneren of onvoldoende structuur ervaren, voelen zij zich minder competent en minder verbonden met het team. Opvallend is echter de bevinding dat personalisatie doorgaans beschouwd als een positief element binnen begeleiding, een negatief effect heeft op zorgzaam gedrag. Dit staat in contrast met andere auteurs die gepersonaliseerde begeleiding net als beschermend beschouwen. Zhu et al. (2025) suggereren dat te veel individuele aandacht als betuttelend kan worden ervaren, tenzij deze gepaard gaat met empowerment. Deze nuance toont aan dat begeleiding niet alleen aanwezig moet zijn, maar ook afgestemd moet worden op de autonomie en ontwikkelingsfase van de student.

De Nederlandse studie van Boskma et al. (2023) toont bovendien dat een gebrek aan balans tussen coaching en directe patiëntenzorg bij mentoren kan leiden tot overbelasting, wat indirect het leerklimaat en de begeleiding negatief beïnvloedt.

Samen tonen de zes wetenschappelijke bronnen dat risicofactoren elkaar kunnen versterken en leiden tot een vicieuze cirkel van stress, angst, demotivatie en zelfs uitstroom uit het beroep of studie. Het psychosociaal welzijn van studenten staat onder druk wanneer begeleiding inconsistent is, verwachtingen onduidelijk zijn,

werkdruk hoog is en waardering ontbreekt. De kritische bevinding rond personalisatie onderstreept bovendien dat zelfs goedbedoelde begeleidingsstrategieën risico's kunnen inhouden wanneer ze niet zorgvuldig worden afgestemd op de noden en autonomie van studenten.

7 Conclusie

Dit literatuuronderzoek toont aan dat het psychosociaal welzijn van verpleegkundestudenten tijdens hun stage voornamelijk wordt beïnvloed door vier samenhangende factoren: de kwaliteit van de begeleiding, het pedagogische leerklimaat, de individuele veerkracht van studenten en structurele risico's binnen de klinische leeromgeving. De zes geraadpleegde wetenschappelijke artikelen bevestigen dat een sterk onderbouwde pedagogische stageomgeving essentieel is om stress te verminderen en professionele groei te bevorderen.

Hui et al. (2022) benadrukken dat vooral de pedagogische atmosfeer, de leiderschapsstijl van de hoofdverpleegkundige en de continuïteit van supervisie bepalend zijn voor studentenwelzijn en hun intentie om de opleiding af te maken en later in het werkveld in het beroep te blijven. Boskma et al. (2023) tonen dat coaching, betrokkenheid en een stimulerende leeromgeving bijdragen aan zelfvertrouwen en toekomstperspectief. Tegelijkertijd wijzen Wang et al. (2025) op de risico's van hoge werkdruk, gebrek aan ondersteuning en onvoldoende erkenning, die kunnen leiden tot stress, angst en depressieve klachten.

Daarnaast benadrukken Mikkonen et al. (2021) dat de competentie van mentoren, waaronder pedagogische vaardigheden en feedbackkwaliteit een directe invloed heeft op het leerklimaat. Ergezen et al. (2022) bevestigen dat studenten vooral nood hebben aan een ondersteunende houding, duidelijke instructies en actieve betrokkenheid. Tot slot toont Zhu et al. (2025) aan dat een positief leerklimaat het zorgzaam gedrag versterkt, waarbij psychologische veerkracht een belangrijke mediërende rol speelt.

Binnen mijn eigen stagecontext doorheen de afgelopen vier jaar van de opleiding herken ik deze bevindingen niet enkel als theoretische constructen, maar als concrete dagelijkse realiteit én als structurele blinde vlekken. Het ontbreken van een vaste mentor was in meerdere stages geen uitzondering maar veeleer regel: de begeleiding werd ad hoc verdeeld over wisselende verpleegkundigen, afhankelijk van uurroosters en werkdruk. Dit had rechtstreekse gevolgen voor de continuïteit van feedback en, belangrijker nog, voor het opbouwen van een vertrouwensrelatie waarin ik mij voldoende veilig voelde om twijfels of fouten bespreekbaar te maken. De kwaliteit van de feedback hing sterk af van de individuele begeleider: sommigen investeerden bewust in coachende communicatie, terwijl anderen zich beperkten tot een vluchtige beoordeling op het einde van de dag of zelfs vergaten om naar mijn leerproces te kijken. Deze variabiliteit sluit aan bij de bevindingen van Mikkonen et al. (2021), maar legt vooral een ongemakkelijke realiteit bloot: de kwaliteit van begeleiding wordt in de praktijk gedragen door persoonlijke inzet en niet door een afdwingbare structuur.

Tegenover deze ervaringen stonden ook stages waarin een warm team, duidelijke instructies en een open communicatiecultuur mijn gevoel van veiligheid en leermotivatie effectief versterkten. Opvallend is echter dat dergelijke positieve ervaringen vrijwel uitsluitend toe te schrijven waren aan de cultuur van een specifiek team, en zelden aan een formeel kader vanuit de afdeling of het ziekenhuis. Daarin schuilt precies de kern van de problematiek: studentenwelzijn blijft vandaag in hoge mate afhankelijk van toeval, van wie er die week ingepland stond, van welke mentor men kreeg toegewezen, van de werkdruk op dat moment.

Een gunstig leerklimaat is in mijn ervaring zelden een verdienste van de organisatie, maar veeleer het toevallige neveneffect van individuele goodwill van begeleiders. Literatuur en eigen observaties wijzen daarmee in dezelfde richting: zolang het welzijn van studenten niet structureel verankerd wordt in het beleid van een ziekenhuisafdeling, blijven goede stage-ervaringen kwetsbaar voor wisselende personeelsbezetting, variërende mentorhoudingen en de fluctuerende werkdruk van een ziekenhuis. Deze vaststelling vormt dan ook de directe aanleiding voor de aanbevelingen die in het volgende hoofdstuk worden uitgewerkt.

8 Aanbevelingen voor verpleegkundig werkveld

Uit de literatuur blijkt overtuigend dat het psychosociaal welzijn van verpleegkundestudenten sterk beïnvloed worden door vier centrale pijlers: de rol van kwalitatieve begeleiding en mentoring, het klinische leerklimaat als bepalende context, individuele beschermende factoren en structurele randvoorwaarden die het psychosociaal welzijn van verpleegkundestudenten kunnen ondermijnen. Een gezond en ondersteunend leerklimaat ontstaat niet vanzelf, maar vraagt bewuste investeringen van verpleegkundige teams in begeleiding, communicatie en cultuurvorming.

Verpleegkundestudenten die psychologische veiligheid ervaren, duidelijke verwachtingen krijgen en begeleid worden door competente en betrokken mentoren, ontwikkelen meer zelfvertrouwen, ervaren minder stress en groeien sterker in hun professionele identiteit. Deze bevorderende factoren sluiten rechtstreeks aan bij de kwaliteitscriteria van de UCLL (2024-2025), waarin veiligheid, gelijkheid, duurzaamheid, tijdigheid, efficiëntie, effectiviteit en persoonscentraal werken centraal staan.

De aanbevelingen die hieruit voortvloeien zijn onder te verdelen in drie niveaus:

- 1) Fysieke en structurele aanpassingen aan de stageomgeving;
- 2) Organisatorische afspraken over begeleiding en opvolging;
- 3) Een culturele omslag in de manier waarop het team naar studenten kijkt.

De drie niveaus versterken elkaar wederzijds: zonder stevige structurele randvoorwaarden missen organisatorische afspraken hun draagvlak, en zonder een ondersteunende teamcultuur blijven structuren en procedures zonder effect, ook al staan ze formeel uitgewerkt.

8.1. Fysieke en structurele aanpassingen aan de stageomgeving

Het eerste niveau betreft de tastbare omgeving waarin studenten dagelijks functioneren. Concrete, zichtbare voorzieningen verlagen de drempel om hulp te vragen, vergroten de zelfstandigheid en geven studenten het signaal dat zij volwaardig deel uitmaken van de afdeling.

Voorbeelden hiervan zijn:

- Een zichtbaar studentenbord met foto's van mentoren, uurroosters, leerdoelen en afspraken;
- Een studentenbakje met protocollen, briefingsdocumenten, procedures en informatiebrochures;
- Toegang tot het elektronisch patiëntendossier vanaf dag één;
- Een eigen locker op de afdeling;

- Badge-kaarten met afdelingsinformatie;
- Toegang tot oefenmateriaal.

Daarnaast zorgen een up-to-date afdelingsinfobrochure en een digitale onthaalbrochure ervoor dat studenten vanaf de start beschikken over alle relevante informatie over werking, verwachtingen en contactpersonen. Dit ondersteunt de kwaliteitscriteria van UCLL (2024-2025), 'efficiëntie en persoonscentraal werken', omdat het inspeelt op de noden van studenten en onnodige stress voorkomt.

8.2. Organisatorische afspraken over begeleiding en opvolging

Het tweede niveau betreft de manier waarop begeleiding gestructureerd, afgesproken en opgevolgd wordt. Voorspelbaarheid en continuïteit zijn hierbij sleutelbegrippen.

8.2.1. Vaste mentorstructuur

Een vaste mentorstructuur speelt een cruciale rol in het creëren van vertrouwen. Wanneer studenten begeleid worden door één of meerdere vaste mentoren, ontstaat er voorspelbaarheid, wat onzekerheid vermindert en het makkelijker maakt om leerdoelen te bespreken en feedback te ontvangen. Dit bevordert de kwaliteitscriteria van UCLL (2024-2025) 'tijdigheid en toegankelijkheid'.

8.2.2. Check-ins, check-outs en reflectiemomenten

Korte dagelijkse of wekelijkse check-ins, check-outs en reflectiemomenten zorgen ervoor dat studenten tijdig ondersteuning krijgen en dat mogelijke problemen vroeg worden gesignaleerd.

8.2.3. Gestructureerde onthaalprocedure

Een warm en helder onthaal, met rondleiding doorheen omkleedruimte, uniformbeheer, cafetaria en algemene werking, helpt studenten zich vanaf dag één thuis te voelen en verlaagt de drempel om hulp te vragen.

8.2.4. Mentortraining

Mentoren hebben een directe invloed op het welzijn en de professionele ontwikkeling van studenten. Training rond:

- Coachende communicatie;
- Constructieve feedback;
- Diversiteit;
- Klinisch redeneren;
- Herkennen van psychosociale belasting.

Dit verhoogt de kwaliteit van begeleiding en sluit aan bij het kwaliteitscriterium van UCLL (2024-2025) 'effectiviteit'.

8.2.5. Structurele opvolging

Welzijn mag niet afhankelijk zijn van individuele begeleiders, maar moeten structureel ingebed zijn in het kwaliteitsbeleid van de afdeling. Regelmatige evaluaties, feedbackmomenten en bijsturing op basis van studentenervaringen versterken het kwaliteitscriterium van UCLL (2024-2025) 'duurzaamheid'.

8.3. Een culturele omslag in de manier waarop het team naar studenten kijkt

Het derde niveau is het meest fundamentele: zonder een ondersteunende cultuur blijven structuren vrijblijvend.

8.3.1. Psychologische veiligheid

Centraal staat het versterken van psychologische veiligheid. Studenten moeten het gevoel hebben dat zij vragen mogen stellen, dat fouten leermomenten zijn en dat zij hun grenzen kunnen aangeven zonder angst voor negatieve gevolgen. Dit sluit aan bij het kwaliteitscriterium van UCLL (2024-2025) 'veiligheid'.

Een concreet voorbeeld voor teamvergadering: "Welke situaties hebben zich deze week voorgedaan waarin een student zich onzeker voelde, en hoe kunnen we als team de drempel om vragen te stellen verder verlagen?"

8.3.2. Mentorhouding

Een gezonde mentorhouding vertrekt vanuit wederkerig leren: studenten zijn er om te leren, maar mentoren groeien mee door open te staan voor actuele kennis en perspectieven van studenten. Hardop redeneren en waarom-vragen stimuleren het klinisch redeneren van studenten.

8.3.3. Dagelijkse cultuurhandelingen

Een ondersteunende cultuur vertaalt zich in kleine, dagelijkse handelingen:

- Studenten aanspreken met hun naam;
- Hen effectief welkom heten
- Hen actief betrekken bij overlegmomenten en briefings;
- Constructieve mondelinge en schriftelijke feedback.

Deze houdingen zijn de zichtbare uitdrukking van persoonscentraal werken.

8.4. Basisrichtlijnen

Op basis van literatuur en praktijkervaring moet een ziekenhuisbrede stagecoördinatie een aantal basisrichtlijnen hanteren die op elke verpleegafdeling gelden. Geordend volgens de drie niveaus:

1) Fysiek en structureel

- Up-to-date afdelingsinfobrochure;
- Foto's van mentoren en duidelijke verwachtingen per opleidingsjaar;
- Eigen locker;
- Studentenbord;
- Studentenbakje met protocollen, briefings en brochures in de verpleegwacht;

- Toegang tot EPD vanaf dag één.

2) Organisatorisch

- Opleiding en ondersteuning van mentoren;
- Toewijzing aan vaste mentoren;
- Onthaaldag met rondleiding;
- Constructieve feedback;
- Actieve betrokkenheid bij overlegmomenten.

3) Cultureel

- Positieve, pedagogische en ondersteunende leeromgeving;
- Aandacht voor psychosociale signalen;
- Studenten welkom heten en bij naam aanspreken;
- Stimuleren van klinisch redeneren;
- Mentorhouding gebaseerd op wederkerig leren.

Deze basis vormt een minimumkader dat elke afdeling moet aanbieden en sluit rechtstreeks aan bij alle kwaliteitscriteria van UCLL (2024-2025).

8.5. Aanvullende initiatieven

Afdelingen kunnen bijkomende initiatieven nemen, zoals: wekelijkse mentorvergaderingen, buddysysteem, badgekaarten met afdelingsinformatie, toegang tot oefenmateriaal, mentoren die hardop redeneren, dagelijkse check-ins en check-outs. Deze initiatieven versterken betrokkenheid, transparantie en veiligheid.

8.6. Naar het implementatieplan

Het implementatieplan heeft als doel om binnen zes maanden op alle algemene verpleegafdelingen een veilig, gestructureerd en ondersteunend leerklimaat te realiseren.

Dit gebeurt door op de drie niveaus tegelijk in te grijpen: door fysieke randvoorwaarden uit te rollen (studentenbord, digitale onthaalbrochure, toegang tot het elektronisch patiëntendossier vanaf dag één, ...), door organisatorische afspraken te verankeren (vaste mentoren, wekelijkse check-ins, mentortraining, gestructureerde onthaalprocedure, ...) en door consequent te werken aan een ondersteunende cultuur (psychologische veiligheid, coachende mentorhouding, persoonscentraal werken, ...).

De hoofdverpleegkundige coördineert de implementatie, wijst mentoren toe en bewaakt de psychologische veiligheid. Mentoren voeren de begeleiding uit, terwijl de stagecoördinatie instaat voor training en ondersteunende materialen.

In de eerste maand worden alle materialen ontwikkeld en worden mentoren toegewezen. In maand twee en drie start de implementatie en worden de eerste trainingen voor de mentoren georganiseerd. Tegen maand vier tot zes is de volledige uitrol voorzien, gevolgd door evaluatie en eventuele bijsturing.

De communicatie verloopt via infovergaderingen, infofiches en teamoverleg. De evaluatie gebeurt via digitale kwaliteitsbevragingen, beoordeling van de verhouding mentor per student en focusgesprekken.

De opvolging wordt gedragen door de hoofdverpleegkundige, de stagecoördinatie van het betrokken ziekenhuis en van de opleidingsinstelling, aangevuld door de adjunct-hoofdverpleegkundige. Samen waarborgen zij een continue monitoring van het psychosociaal welzijn van studenten.

Door fysieke voorzieningen, organisatorische afspraken en een ondersteunende cultuur te combineren en te verankeren in de dagelijkse werking van de afdeling, ontstaat een duurzaam en kwaliteitsvol leerklimaat waarin studenten optimaal kunnen groeien.

De voorgestelde maatregelen sluiten nauw aan bij de kwaliteitscriteria van UCLL (2024-2025): ze versterken psychologische veiligheid, bevorderen persoonscentraal werken, verhogen tijdigheid en toegankelijkheid, ondersteunen effectiviteit en efficiëntie, garanderen gelijkheid en dragen bij aan een duurzame leeromgeving. Door deze aanbevelingen structureel te implementeren, creëren verpleegafdelingen een stagecultuur waarin studenten zich welkom, erkend en ondersteund voelen. Dit bevordert niet alleen hun psychosociaal welzijn, maar versterkt ook hun professionele identiteit en motivatie om in de zorgsector te blijven.

Het implementatieplan, zoals uitgewerkt in bijlage 10.2, biedt hiervoor een concreet, haalbaar en kwaliteitsbevorderend kader dat bijdraagt aan een toekomstgerichte en veerkrachtige verpleegkundige praktijk.

9 Literatuurlijst

- Boskma, A. C. P., Wolthuis, F. W., Roelofs, P. D. D. M., van Wijlen, A. T., van Schie, J. E., de Man-van Ginkel, J. M., & Finnema, E. J. (2023). *Experienced career perspectives of nursing students and their supervisors in learning departments: A qualitative study*. BMC Nursing. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/37759278/>
- Edmondson A. (2018). *The fearless organization: Creating psychological safety in the workplace for learning, innovation, and growth*. John Wiley & Sons.
- Ergezen, F.D., Akcan, A., & Kol, E. (2022). *Nursing students' expectations, satisfaction, and perceptions regarding the clinical learning environment in Turkey*. Nursing Education Perspectives, 61. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/35334345/>

- Heilig Hart Lier.(z.d.) *Ervaringen van onze stagiairs.*
<https://www.heilighartlier.be/werken-in-het-heilig-hart/stage/ervaringen-van-onze-stagiairs/>.
- Hui, X., Ma, B., Shields, L., Wang, J., Yin, Y., Zhang, J. & Zhang, R.(2022).*The clinical learning environment, supervision and future intention to work as a nurse in nursing students: a cross-sectional and descriptive study.* BMC Medical Education.
<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/35841091/>
- Levett-Jones T., Lathlean, J., Higgins, I. & McMillan, M. (2009). *Staff–student relationships and their impact on nursing students’ belongingness and learning.* Journal of Advanced Nursing, 65(2), 316-324.
<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/19191935/>
- Mikkonen, K., Utsumi, M., Tuomikoski, A.-M., Tomietto, M., Kaučič, B. M., Rikikiene , O., Vizcaya-Moreno, F., Nakaoka, A., Yamakawa, M., Inoue, M., Yayama, S. Pérez-Cañaveras, R. M., Filej, B., & Kääriäinen, M. (2021). *Mentoring of nursing students – A comparative study of Japan and five European countries.* Japan Journal of Nursing Science,18(2). <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/34825767/>
- Stylemans, C. (2025). *Studenten verpleegkunde en afhakers vertellen over hun horrorstages: “De cultuur in een ziekenhuis is verziekt”.* Het Nieuwsblad.
<https://www.nieuwsblad.be/binnenland/studenten-verpleegkunde-en-afhakers-vertellen-over-hun-horrorstages-de-cultuur-in-een-ziekenhuis-is-verziekt/93710531.html>
- UCLL.(2024-2025). *Kwaliteit van zorg.* [PowerPointpresentatie]. Interne onderwijsbron, achter inlog
- Vlaams Parlement.(2025). *Schriftelijke vraag nr. 529 van Tina Van Havere aan minister Zuhal Demir.* Vlaams Parlement <https://www.vlaamsparlement.be/nl/parlementair-werk/commissies/commissievergaderingen/1963333/verslag/1966736>

- Wang, D., Mao, Y., He, X., Li, T. & Gong, H. (2025). *Factors influencing higher vocational nursing students' mental health during internships: A cross-sectional study*. *Frontiers in Public Health*. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/41323600/>
- Zhu, W., Jiao, T. & Chen, G.(2025).*The impact of clinical learning environment factors on caring behaviors: the mediating role of psychological resilience among nursing intern students*. *BMC Nursing*,24, 1187.<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/41013433/>

10 Bijlages

10.1 Beoordeling van de kwaliteit van je bronnen

10.1.1 Beoordeling van de wetenschappelijke bron 1

Beoordeling van de wetenschappelijke bron 1	
Bronvermelding APA	Wang, D., Mao, Y., He, X., Li, T. & Gong, H. (2025). <i>Factors influencing higher vocational nursing students' mental health during internships: A cross-sectional study</i> . <i>Frontiers in Public Health</i> . https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/41323600/
Wat is de onderzoeksvraag of doelstelling van de bron?	De bron onderzoekt welke factoren samenhangen met het mentale welzijn bij verpleegkundestudenten tijdens hun stage.
Is deze bron relevant voor jouw gekozen onderzoeksvraag?	Ja, zeer relevant. De bron identificeert factoren zoals zelfeffectiviteit, respect en waardering, zich ondersteund voelen en de attitude tegenover het verpleegkundig beroep. Dit zijn leerklimate- en begeleidingsfactoren die rechtstreeks aansluiten bij de hoofdonderzoeksvraag van de bachelorproef.
Is deze bron actueel?	Ja, deze bron is actueel: de data werden verzameld in mei-juni 2025 en werd gepubliceerd op 14 november 2025.
Is de kwaliteit van deze bron beoordeeld door een gekwalificeerde organisatie?	Ja, de bron is gepubliceerd in <i>Frontiers in Public Health</i> , een internationaal peer-reviewed tijdschrift. Dit toont aan dat het

	artikel peer-reviewed is door academische experts.
Wie zijn de auteurs, ontwikkelaars, financiers/sponsors?	De auteurs zijn Dan Wang, Yalin Mao, Xiangguang He, Tian Li en Huping Gong, deze zijn verbonden aan hogescholen en universiteiten in China en de Filipijnen, actief in de verpleegkunde en gezondheidszorg. Er werd geen externe financiering gerapporteerd. Er zijn geen aanwijzingen voor commerciële belangen.
Welke zijn de eventuele belangenconflicten en zijn deze vermeld?	Er worden geen belangenconflicten gemeld. Het artikel vermeld expliciet dat er geen belangenconflicten zijn. De bron voldoet werd goedgekeurd door de Ethics Review Committee of Binzhou Polytechnic (goedkeuringsnummer 2025001).
Wat is de methodologie die gebruikt wordt in de bron?	De bron is een cross-sectionele, kwantitatieve studie.
- Design met korte beschrijving	Het betreft een cross-sectionele, kwantitatieve studie met éénmalige dataverzameling bij verpleegkundestudenten in het hoger beroepsonderwijs, gericht op het in kaart brengen van factoren die hun mentale gezondheid tijdens de stage beïnvloeden.
- In- en exclusiecriteria/selectiecriteria	Inclusiecriteria: voltijdse verpleegkundestudenten in de fase van hun klinische stage; met meer dan één maand klinische stage-ervaring; en die bereid zijn om deel te nemen aan het onderzoek en hun informed consent te geven. Exclusiecriteria: verpleegkundestudenten die tijdens de klinische stage meer dan 1 maand ziekteverlof of persoonlijk verlof hadden opgenomen. Verpleegkundestudenten konden de vragenlijst slechts één keer indienen nadat ze alle vragen hadden beantwoord.
- Steekproef	570 studenten uitgenodigd, 434 vulden de vragenlijst in en 432 antwoorden werden geanalyseerd. (n = 432)
- Interventie/observatie	Het is geen interventie, maar een observatiestudie. Er werd gebruik gemaakt van verschillende instrumenten zoals: GSES (General Self-Efficacy Scale), DASS-21

	(Depression, Anxiety and Stress Scale, waarbij 21 items worden besproken) en zelfontwikkelde vragenlijst over basisinformatie van studenten over hun opvattingen en achtergrondkenmerken van studenten.
Is het artikel na jouw analyse kwaliteitsvol en opgenomen in de literatuurselectie?	Ja, de bron wordt opgenomen in de literatuurstudie omwille van de actuele publicatiedatum, de grote steekproef, de rechtstreekse relevantie voor zowel hoofd- als deelonderzoeksvraag én het peer-reviewed karakter, wat de bron betrouwbaar en relevant maakt.
Wat zijn de resultaten van de bron?	Het type ziekenhuis, het geslacht, het graag hebben van het verpleegkundig beroep, het zich ondersteund voelen tijdens de stage en de mate van zelfeffectiviteit waren allemaal duidelijk verbonden met de mentale gezondheidsproblemen van verpleegkundige studenten.
Wat is de conclusie van de bron?	De bron concludeert dat een ondersteunend leerklimaat, respectvolle begeleiding, een positieve beroepsidentiteit en voldoende zelfvertrouwen cruciale beschermende factoren zijn voor het psychosociaal welzijn van verpleegkundestudenten. Tegelijk vormen hoge werkdruk, complexe stageomgevingen en bepaalde individuele kenmerken belangrijke risicofactoren.

10.1.2 Beoordeling van de wetenschappelijke bron 2

Beoordeling van de wetenschappelijke bron 2	
Bronvermelding APA	Boskma, A. C. P., Wolthuis, F. W., Roelofs, P. D. D. M., van Wijlen, A. T., van Schie, J. E., de Man-van Ginkel, J. M., & Finnema, E. J. (2023). <i>Experienced career perspectives of nursing students and their supervisors in learning departments: A qualitative study</i> . BMC Nursing. https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/37759278/
Wat is de onderzoeksvraag of doelstelling van de bron?	“Hoe ervaren verpleegkundigen en verpleegkundestudenten in leerafdelingen de voorwaarden voor loopbaanmogelijkheden?”

Is deze bron relevant voor jouw gekozen onderzoeksvraag?	Hoewel deze bron zich focust op loopbaanperspectief, is deze bron wel relevant, omdat ze informatie weergeeft over leerafdelingen, beschrijving van factoren zoals mentoring, begeleiding, feedback, samenwerking en veiligheid die rechtstreeks invloed hebben op het psychosociaal welzijn. Deze factoren beïnvloeden welbevinden indirect via een ondersteunende leeromgeving, wat aansluit bij de onderzoeksvraag rond psychosociaal welzijn tijdens stages.
Is deze bron actueel?	Ja, deze bron is gepubliceerd op 27 september 2023. De data werd verzameld in 2021. De onderwerpen die worden aangehaald zijn zeer actueel.
Is de kwaliteit van deze bron beoordeeld door een gekwalificeerde organisatie?	Ja, deze bron is een open access peer-review onderzoek dat gepubliceerd is in BMC Nursing, peer-reviewed internationaal wetenschappelijk tijdschrift. Dit is onderdeel van Springer Nature, een gerenommeerde uitgever.
Wie zijn de auteurs, ontwikkelaars, financiers/sponsors?	A.C.P. Boskma, F.W. Wolthuis, P.D.D.M. Roelofs, A.T. van Wijlen, J.E. van Schie, J.M. de Man-van Ginkel en E.J. Finnema. Alle auteurs zijn verbonden aan UMC Groningen of LUMC. Er werden geen financieringsbronnen gemeld.
Welke zijn de eventuele belangenconflicten en zijn deze vermeld?	Er werden geen belangenconflicten vermeld in deze bron.
Wat is de methodologie die gebruikt wordt in de bron?	Deze bron was een generiek kwalitatieve study van opzet en beschrijvend van aard. De data werden thematisch geanalyseerd volgens Braun & Clarke, met dubbele codering om betrouwbaarheid te verhogen.
- Design met korte beschrijving	Het onderzoek hanteert een kwalitatief design op basis van semigestructureerde interviews met verpleegkundestudenten en hun werkbegeleiders binnen leerafdelingen. De interviews werden online afgenomen via Microsoft Teams in de periode maart–april 2021, met als doel hun ervaren loopbaanperspectieven diepgaand te exploreren.
- In- en exclusiecriteria/selectiecriteria	De inclusiecriteria zijn: Nederlands sprekend, studenten met ervaring op een leerafdeling en geregistreerde verpleegkundigen die werken als supervisor op een leerafdeling.

	De exclusiecriteria zijn: studenten en geregistreerde verpleegkundigen die meer dan 2 jaar geleden op een leerafdeling zaten om herinneringsfouten te voorkomen.
- Steekproef	13 deelnemers: 6 studenten en 7 verpleegkundigen.
- Interventie/observatie	Geen interventie. Pure kwalitatieve observatie via interviews.
Is het artikel na jouw analyse kwaliteitsvol en opgenomen in de literatuurselectie?	Ja, het artikel is gepubliceerd in het peer-reviewed tijdschrift BMC Nursing, wat de wetenschappelijke betrouwbaarheid ondersteunt. De methodologie is duidelijk beschreven en zorgvuldig uitgevoerd, met onder andere onafhankelijke codering en member checking. Ondanks de beperkte steekproefgrootte blijft de studie relevant en methodologisch sterk. Daarom wordt deze bron opgenomen in de literatuurselectie van deze bachelorproef.
Wat zijn de resultaten van de bron?	De resultaten tonen aan dat studenten leerafdelingen ervaren als een stimulerende en veilige leeromgeving waarin zij groeien in zelfstandigheid, samenwerking en zelfvertrouwen. Ze ontwikkelen belangrijke vaardigheden zoals assertiviteit, klinisch redeneren en leiderschap, mede dankzij buddy-systeem en de dagelijkse focus op persoonlijke leerdoelen van de student. Verpleegkundigen geven aan dat het begeleiden van studenten hen scherp houdt, hun eigen deskundigheid versterkt en bijdraagt aan hun werkplezier, vooral door de afwisseling tussen coaching en directe patiëntenzorg. De studie maakt duidelijk dat de positieve elementen van leerafdelingen, zoals ondersteuning, open communicatie en een gestructureerd leerproces waardevolle handvaten aanbiedt om het leerklimaat en de stagebegeleiding verder te versterken. De beschreven groei in zelfvertrouwen, veiligheid, assertiviteit en samenwerking zijn rechtstreeks verbonden met psychosociaal welzijn tijdens stages.
Wat is de conclusie van de bron?	Studenten ervaren leerafdelingen als veilig, leerzaam en zelfvertrouwenstimulerend. Verpleegkundigen daarentegen ervaren vooral jobtevredenheid uit de samenwerking met

	collega's, de inhoudelijke uitdaging van het werk en het coachen van studenten. Hoewel er binnen deze context zeker sprake is van loopbaanperspectief, blijft de begeleiding op dat vlak eerder beperkt. De studie concludeert dat leerafdelingen zowel studenten als verpleegkundigen ondersteunen in hun professionele groei en competentieontwikkeling, en bijdragen aan een veilig en stimulerend leerklimaat.
--	--

10.1.3 Beoordeling van de wetenschappelijke bron 3

Beoordeling van de wetenschappelijke bron 3	
Bronvermelding APA	Mikkonen, K., Utsumi, M., Tuomikoski, A.-M., Tomietto, M., Kaučič, B. M., Rikikiene, O., Vizcaya-Moreno, F., Nakaoka, A., Yamakawa, M., Inoue, M., Yayama, S. Pérez-Cañaveras, R. M., Filej, B., & Kääriäinen, M. (2021). <i>Mentoring of nursing students – A comparative study of Japan and five European countries</i> . Japan Journal of Nursing Science,18(2). https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/34825767/
Wat is de onderzoeksvraag of doelstelling van de bron?	De bron onderzoekt hoe mentoring van verpleegkundigen-in-opleiding verschilt tussen Japan en vijf Europese landen, en welke competenties en praktijken daarbij centraal staan.
Is deze bron relevant voor jouw gekozen onderzoeksvraag?	Ja, de bron is relevant voor onderzoek naar psychosociaal welzijn tijdens stages, omdat mentoring een bewezen invloed heeft op welzijn, begeleidingservaring en leeruitkomsten van verpleegkundestudenten.
Is deze bron actueel?	De bron is gepubliceerd in 2021, dit behoort tot mijn inclusiecriteria voor literatuurselectie.
Is de kwaliteit van deze bron beoordeeld door een gekwalificeerde organisatie?	De bron is gepubliceerd in de Japan Journal of Nursing Sciences, een peer-reviewed tijdschrift dat is opgenomen in de Scopus en Web of Science.
Wie zijn de auteurs, ontwikkelaars, financiers/sponsors?	De auteurs: Mikkonen, K., Utsumi, M., Tuomikoski, A.-M., Tomietto, M., Kaučič, B. M., Rikikiene, O., Vizcaya-Moreno, F.,

	Nakaoka, A., Yamakawa, M., Inoue, M., Yayama, S. Pérez-Cañaveras, R. M., Filej, B., & Kääriäinen, M. zijn afkomstig uit universiteiten en verpleegkundige opleidingen in Japan en vijf Europese landen. Het onderzoek werd academisch gefinancierd.
Welke zijn de eventuele belangenconflicten en zijn deze vermeld?	Er zijn geen belangenconflicten vermeld in de bron.
Wat is de methodologie die gebruikt wordt in de bron?	De bron is een vergelijkende studie.
- Design met korte beschrijving	De bron maakt gebruik van een internationaal vergelijkend onderzoeksdesign, waarbij mentoringpraktijken voor verpleegkundestudenten systematisch worden vergeleken tussen Japan en vijf Europese landen. Het onderzoek is kwantitatief van aard en brengt verschillen en overeenkomsten in mentorcompetenties, begeleiding en leeromgevingen in kaart
- In- en exclusiecriteria/selectiecriteria	Inclusiecriteria: verpleegkundementoren of begeleiders in de klinische setting uit Japan, Slovenië, Litouwen, Italië, Spanje en Finland. Exclusiecriteria: personen zonder mentorrol of zonder klinische ervaring en buiten de zes betrokken landen.
- Steekproef	De steekproef van de bron omvatte deelnemers uit Japan, Slovenië, Litouwen, Spanje, Italië en Finland.
- Interventie/observatie	Geen interventie, het gaat om observatie en vergelijking van bestaande mentoringpraktijken en competenties.
Is het artikel na jouw analyse kwaliteitsvol en opgenomen in de literatuurselectie?	Ja, op basis van: peer-reviewed; internationale vergelijking; relevantie voor begeleiding en psychosociaal welzijn en recente publicatie. Hierdoor is deze bron kwaliteitsvol om op te nemen in mijn literatuurstudie. In het achterhoofd houdend dat dit niet betrokken is tot België.
Wat zijn de resultaten van de bron?	Mentoren in Europa blijken doorgaans sterker in communicatie, feedback geven en het actief begeleiden van studenten in de klinische zorgsetting. Ze creëren vaker een leeromgeving waarin interactie,

	<p>ondersteuning en dialoog centraal staan. Japanse mentoren tonen op hun buurt meer structuur, discipline en organisatorische duidelijkheid, maar hun begeleiding is minder gericht op individuele studentenbehoeften en minder interactief. Uit de analyse komen bovendien verschillende mentorprofielen naar voren, gebaseerd op competenties en begeleidingsstijl, zoals A (structuur), B (ondersteuning), C (ontwikkeling) en D (expertise). Samen tonen deze resultaten aan dat mentoringculturen tussen landen duidelijk verschillen en dat deze verschillen invloed hebben op de kwaliteit van de leeromgeving van de student.</p>
Wat is de conclusie van de bron?	<p>Mentoringpraktijken verschillen aanzienlijk tussen landen. De auteurs benadrukken dat mentoringcompetenties versterkt moeten worden om de kwaliteit van klinische stages te verbeteren. Dit ondersteunt het idee dat goede begeleiding essentieel is voor het welzijn en de leerervaring van verpleegkundestudenten.</p>

10.1.4 Beoordeling van de wetenschappelijke bron 4

Beoordeling van de wetenschappelijke bron 4	
Bronvermelding APA	<p>Ergezen, F.D., Akcan, A., & Kol, E. (2022). <i>Nursing students' expectations, satisfaction, and perceptions regarding the clinical learning environment in Turkey</i>. <i>Nursing Education Perspectives</i>, volume 61, https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/35334345/</p>
Wat is de onderzoeksvraag of doelstelling van de bron?	<p>De bron onderzoekt tevredenheid en percepties over het klinische leerklimaat, maar richt zich niet expliciet op psychosociaal welzijn van studenten verpleegkunde of stagebegeleiding.</p>
Is deze bron relevant voor jouw gekozen onderzoeksvraag?	<p>Deze bron is relevant, de bron behandelt meerdere factoren die rechtstreeks verband houden met psychosociaal welzijn tijdens stages. De bron benadrukt hoe cruciaal ondersteuning, begeleiding en constructieve feedback zijn om studenten zich veilig en</p>

	gezien te voelen. Daarnaast toont ze dat het teamklimaat en de houding van verpleegkundigen een grote rol spelen: een warm, uitnodigend team bevordert groei, terwijl een negatief klimaat kan leiden tot stress, onzekerheid, angst en demotivatie. Ook het belang van mentorschap en kwaliteitsvolle supervisie komt sterk naar voren.
Is deze bron actueel?	De bron is gepubliceerd in maart 2022. Dit maakt de bron actueel en relevant binnen de recente ontwikkelingen in verpleegkundig onderwijs.
Is de kwaliteit van deze bron beoordeeld door een gekwalificeerde organisatie?	De bron is gepubliceerd in een wetenschappelijk tijdschrift, wat betekent dat het peer-reviewed is.
Wie zijn de auteurs, ontwikkelaars, financiers/sponsors?	De auteurs zijn Fatma Dursun Ergezen, Arzu Akcan en Emine Kol. Het onderzoek is niet financieel ondersteund.
Welke zijn de eventuele belangenconflicten en zijn deze vermeld?	Er zijn geen belangenconflicten te vinden in de bron.
Wat is de methodologie die gebruikt wordt in de bron?	De bron is een cross-sectional descriptive study.
- Design met korte beschrijving	Het onderzoek betreft een cross-sectionele kwantitatieve studie, waarbij gegevens bij een grote groep verpleegkundestudenten op één enkel moment werden verzameld om hun verwachtingen, tevredenheid en percepties van de klinische leeromgeving in kaart te brengen
- In- en exclusiecriteria/selectiecriteria	De in- en exclusiecriteria zijn niet expliciet vermeld, wat een methodologische zwakte creëert, maar impliciet de inclusiecriteria dat het studenten ingeschreven in een bachelor verpleegkundeprogramma in 2019-2020 en deelneme aan vragenlijsten en de exclusiecriteria is niet vermeld in de bron.
- Steekproef	De steekproef was een totaal van 1484 verpleegkundestudenten in zestien verschillende universiteiten en zeven regio's.
- Interventie/observatie	Geen interventie, enkel observatie via vragenlijsten. Namelijk zelfontworpen vragenlijst en Clinical Learning Environment Scale.

<p>Is het artikel na jouw analyse kwaliteitsvol en opgenomen in de literatuurselectie?</p>	<p>Ja, de bron is kwaliteitsvol en geschikt voor opname in deze bachelorproef. Sterke punten van de bron zijn dat het een grote steekproef heeft, meerdere universiteiten betreft, peer-reviewed is en de bron relevant is voor het psychosociaal welzijn en leerklimaat. De bron heeft ook enkele betrekkingen namelijk dat er geen evolutie is in tijd en de bron is gebaseerd op Turkse cultuur en niet op de West-Europese cultuur dat de context kan verschillen.</p>
<p>Wat zijn de resultaten van de bron?</p>	<p>De bron toont aan dat studenten vooral behoefte hebben aan ondersteuning, supervisie en een warm onthaal tijdens hun stage. Slechts 53,8% van de studenten was tevreden over het klinisch leerklimaat, wat wijst op duidelijke verbeterpunten. De grootste tevredenheid lag bij het oefenen van technische vaardigheden en interpersoonlijke zorgervaringen. De perceptie van het leerklimaat werd sterk beïnvloed door de professionele houding van verpleegkundigen en hun vermogen om theorie naar praktijk te vertalen. Studenten benadrukten dat een ondersteunende houding essentieel is voor een positieve leerervaring. Onvoldoende begeleiding zorgt ervoor dat studenten zich onvoldoende competent, gestrest en angstig voelen. Het gebrek aan ondersteuning leidt bovendien tot frustratie, ontevredenheid en demotivatie, wat studenten hun professionele groei en zelfvertrouwen aantast. In een negatief leerklimaat komen uitputting en kwetsbaarheid vaker voor. De mentoren zijn erg cruciaal voor het welzijn en de ontwikkeling van studenten.</p>

Wat is de conclusie van de bron?	De bron concludeert dat studenten vooral een ondersteunde leeromgeving verwachten. Zowel educatieve als klinische ondersteuning zijn cruciaal voor een positief leerklimaat. Positieve rolmodellen en kwaliteitsvolle supervisie versterken het vertrouwen en de professionele ontwikkeling van studenten. Door de verhouding tussen mentor-student is de aanwezigheid van verpleegkundige mentoren bijzonder belangrijk. Een positief leerklimaat leidt uiteindelijk tot meer tevredenheid en een betere stage-ervaring.
----------------------------------	---

10.1.5 Beoordeling van de wetenschappelijke bron 5

Beoordeling van de wetenschappelijke bron 5	
Bronvermelding APA	Zhu, W., Jiao, T. & Chen, G.(2025). <i>The impact of clinical learning environment factors on caring behaviors: the mediating role of psychological resilience among nursing intern students</i> . BMC Nursing,24, 1187. https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/41013433/
Wat is de onderzoeksvraag of doelstelling van de bron?	De bron onderzoekt de relatie tussen de klinische leeromgeving, psychologische veerkracht en zorgzaam gedrag.
Is deze bron relevant voor jouw gekozen onderzoeksvraag?	Ja, de bron gaat rechtstreeks over psychosociaal functioneren en klinische leeromgevingen, wat sterk aansluit bij mijn onderzoeksvragen.
Is deze bron actueel?	Ja, de bron is gepubliceerd in 2025.
Is de kwaliteit van deze bron beoordeeld door een gekwalificeerde organisatie?	Ja, de bron is gepubliceerd in BMC Nursing, een peer-reviewed internationaal tijdschrift van Springer Nature.
Wie zijn de auteurs, ontwikkelaars, financiers/sponsors?	De auteurs zijn Zhu, W., Jiao, T.en Chen, G., zij behoren tot de Chongqing Medical University. Het Program for Nursing Collaborative Innovation... and Humanities and Social Science Research Foundation of Chongqing Education Commission hebben dit onderzoek gefinancierd.
Welke zijn de eventuele belangenconflicten en zijn deze vermeld?	Er zijn geen belangenconflicten vermeld in deze bron.
Wat is de methodologie die gebruikt wordt in de bron?	De bron hanteert een cross-sectioneel, beschrijvend samenhangend ontwerp.

- Design met korte beschrijving	De bron hanteert een cross-sectioneel, beschrijvend samenhangend onderzoeksdesign, waarbij op één meetmoment gegevens werden verzameld om de samenhang tussen factoren van de klinische leeromgeving, psychologische veerkracht en zorgzaam gedrag te onderzoeken. Dit ontwerp laat toe om associaties tussen variabelen in kaart te brengen, maar kan geen causale verbanden aantonen.
- In- en exclusiecriteria/selectiecriteria	Inclusiecriteria: laatstejaarverpleegkundestudenten met ≥ 3 maanden stage. Exclusiecriteria: eerste-, tweede- en derdejaars verpleegkundestudenten.
- Steekproef	De steekproef van deze bron is 565 studenten uit drie Chinese hogescholen.
- Interventie/observatie	Geen interventie, vragenlijstonderzoek met drie gevalideerde schalen (CLES+ (meten van kwaliteit van het klinische leerklimaat), CBI-24 (zorgzaam gedrag meet bij verpleegkundigen), CD-RISC-10 (psychologische veerkracht)).
Is het artikel na jouw analyse kwaliteitsvol en opgenomen in de literatuurselectie?	Ja, de bron heeft een duidelijk beschreven methodologie, grote steekproef, peer-reviewed en duidelijke analyses.
Wat zijn de resultaten van de bron?	Zorgzaam gedrag wordt vooral versterkt wanneer studenten actief betrokken worden in de praktijk en wanneer er duidelijke structuur en verwachtingen zijn. Psychologische veerkracht blijkt de sterkste voorspeller: hoe veerkrachtiger studenten zich voelen, hoe zorgzamer ze handelen. Hoewel veel aspecten van de leeromgeving positief samenhangen met zorgzaam gedrag, blijven in de regressie enkel betrokkenheid van studenten, taakgerichtheid en psychologische veerkracht significant; personalisatie toont zelfs een klein negatief effect. Kortom: een duidelijke, betrokken en ondersteunende leeromgeving verhoogt het zorgzaam gedrag vooral doordat ze de veerkracht van studenten versterkt.
Wat is de conclusie van de bron?	Een positieve klinische leeromgeving verhoogt het zorgzaam gedrag, deels doordat de studenten hun psychologische veerkracht wordt versterkt.

10.1.6 Beoordeling van de wetenschappelijke bron 6

Beoordeling van de wetenschappelijke bron 6	
Bronvermelding APA	Hui, X., Ma, B., Shields, L., Wang, J., Yin, Y., Zhang, J. & Zhang, R.(2022). <i>The clinical learning environment, supervision and future intention to work as a nurse in nursing students: a cross-sectional and descriptive study</i> . BMC Medical Education. https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/35841091/
Wat is de onderzoeksvraag of doelstelling van de bron?	De bron onderzoekt hoe verpleegkundigen-in-opleiding hun klinische leeromgeving ervaren en hoe dit effect heeft op hun leerproces en welzijn.
Is deze bron relevant voor jouw gekozen onderzoeksvraag?	Ja, deze bron is relevant, de bron onderzoekt de kwaliteit van de stageomgeving. Onderzoekt factoren zoals begeleiding, veiligheid, teamcultuur en leerklimaat en wat dan het functioneren, welzijn en motivatie van studenten gaat beïnvloeden. De CLE (klinische leeromgeving) is een kerncomponent van het psychosociaal welzijn.
Is deze bron actueel?	Ja, de bron is in 2022 gepubliceerd en in 2025 geactualiseerd.
Is de kwaliteit van deze bron beoordeeld door een gekwalificeerde organisatie?	De bron is gepubliceerd in BMC Medical Education, een internationaal peer-reviewed tijdschrift. De bron heeft bovendien een hoge zichtbaarheid en impact (4405 accesses, citatiescore in de 80ste percentielgroep).
Wie zijn de auteurs, ontwikkelaars, financiers/sponsors?	De auterus Hui, X., Ma, B., Shields, L., Wang, J., Yin, Y., Zhang, J. & Zhang, R. zijn academici verbonden aan universiteiten en opleidingsinstellingen. De bron is gefinancierd volgens de COI-richtlijnen.
Welke zijn de eventuele belangenconflicten en zijn deze vermeld?	In deze bron zijn er geen belangenconflicten vermeld.
Wat is de methodologie die gebruikt wordt in de bron?	De bron is een cross-sectioneel, descriptief onderzoek.
- Design met korte beschrijving	De bron maakt gebruik van een cross-sectioneel, beschrijvend onderzoeksdesign, waarbij de percepties van verpleegkundestudenten op één specifiek moment worden bevraagd om inzicht te krijgen in hun ervaringen met het klinisch

	leerklimaat, de supervisie en hun intentie om later als verpleegkundige te werken.
- In- en exclusiecriteria/selectiecriteria	Inclusiecriteria: studenten met een recente klinische stage-ervaring. Exclusiecriteria: studenten zonder klinische stage en onvoldoende blootstelling aan klinische zorgsetting.
- Steekproef	De bron heeft een grote steekproef (n= 1333).
- Interventie/observatie	Geen interventie, maar een observatiestudie via vragenlijsten (CLES+T & intensie tot blijven werken schaal). Metingen omvatten onder andere perceptie van de klinische leeromgeving, academische toepassingen en factoren die leerervaring en welzijn beïnvloeden.
Is het artikel na jouw analyse kwaliteitsvol en opgenomen in de literatuurselectie?	Ja, want deze bron is actueel: peer-reviewed; methodologisch redelijk en inhoudelijk passend bij mijn onderzoeksvragen.
Wat zijn de resultaten van de bron?	Een positieve klinische leeromgeving geeft studenten meer houvast: ze voelen zich zelfzekerder, passen zich makkelijker aan en blijven gemotiveerd. Wanneer begeleiding duidelijk is en het team een veilige, ondersteunde sfeer creëert, versterkt dat hun welzijn en leerproces. In een negatieve leeromgeving gebeurt het omgekeerde: stress en onzekerheid nemen toe en de motivatie verlaagt. De bron toont aan dat de kwaliteit van de leeromgeving een sterke voorspeller is van hoe goed studenten zich kunnen aanpassen aan de opleidingseisen.
Wat is de conclusie van de bron?	De auteurs concluderen dat de klinische leeromgeving een bepalende rol speelt in het welzijn, de leerervaring en de professionele groei van verpleegkundestudenten. Een veilige, ondersteunende en goed gestructureerde leeromgeving bevordert academische aanpassing, vermindert stress en verhoogt motivatie. Verbeteringen in begeleiding, teamcultuur en psychologische veiligheid zijn essentieel om studenten optimaal te laten functioneren.

10.2 Implementatieplan

Doelstelling Welke doelstelling wordt gerealiseerd? SMART geformuleerd	Acties Welke acties zijn gepland in functie van de doelstelling?	Taakverdeling Wie doet welke acties in functie van de doelstelling?	Timing Wanneer wordt de actie uitgevoerd?	Middelen Hoe worden middelen ingezet? Welke middelen zijn nodig?	Communicatie Hoe wordt dit gecommuniceerd?	Evaluatie Hoe wordt dit geëvalueerd?	Opvolging Wie volgt de implementatie op?
Binnen de zes maanden wordt op alle verpleegafdelingen een veilig, gestructureerd en ondersteunend leerklimaat ingevoerd voor verpleegkundestudenten.	<ul style="list-style-type: none"> - Invoeren van vaste mentoren per student; - Dagelijkse check-ins en check-outs; - Gestandaardiseerde onthaalprocedure; - Studentenbord op elke verpleegafdeling; - Mentortraining rond feedback, coaching en psychologische veiligheid; - Buddysysteem tussen studenten; - Digitale onthaalbrochure; - Team-sensibilisering rond psychologische veiligheid 	<ul style="list-style-type: none"> - Hoofdverpleegkundige: coördinatie, toewijzing mentoren, bewaken psychologische veiligheid; - Mentoren: begeleiding, check-ins, signaleren belasting; - Stagecoördinatie: mentortraining, sjablonen, brochure; - Adjunct-hoofdverpleegkundige: feedback verzamelen, ondersteuning mentoren; - Studenten: leerdoelen formuleren, actief deelnemen. 	<ul style="list-style-type: none"> - Maand 1: materialen ontwikkelen, mentoren toewijzen en opleten; - Maand 2 – 3: start implementatie, eerste trainingen met mentoren; - Maand 4- 6: volledige uitrol, tussentijdse evaluatie, bijsturing 	<ul style="list-style-type: none"> - Studentenbord; - Digitale onthaalbrochure; - Vergaderruimte voor training en gesprekken; - Tijd voor check-ins en check-outs; - Toegang tot het elektronisch patiëntendossier vanaf dag één; - Oefenmateriaal voor klinische vaardigheden. 	<ul style="list-style-type: none"> - Infovergadering met hoofdverpleegkundige en mentoren; - Wekelijkse mentorenvergadering; - Studentenbord zichtbaar op de afdeling; - Digitale communicatie via mail met de studenten vóór start van de stage. 	<ul style="list-style-type: none"> - Digitale kwaliteitsbevraging na stage bij elke student; - Herevaluatie na tijdperiode 6 maanden; - Aanwezigheid studentenbord; - Deelname mentortraining; - Focusgesprekken met studenten en mentoren. 	<ul style="list-style-type: none"> - Hoofdverpleegkundige - Stagecoördinatie - Mentoren van de afdeling - Adjunct-hoofdverpleegkundige